

EUROOPAN
KOMISSIO

Strasbourg 5.7.2016
COM(2016) 450 final

2016/0208 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

**rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen
annetun direktiivin (EU) 2015/849 ja direktiivin 2009/101/EY muuttamisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

{SWD(2016) 223 final}
{SWD(2016) 224 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Tässä ehdotuksessa esitettävien toimenpiteiden tarkoituksena on parantaa terrorismin rahoituksen torjuntaa ja varmistaa liiketoimia ja yhteisöjä koskevan avoimuuden lisääminen unionissa voimassa olevan ennalta ehkäisevän oikeudellisen kehyksen eli direktiivin (EU) 2015/849¹, jäljempänä 'neljäs rahanpesun vastainen direktiivi', mukaisesti. Lisäksi ehdotuksessa esitetään eräitä välillisiä muutoksia direktiivillä 2009/101/EY² vahvistettuihin yhtiöoikeuden sääntöihin.

Toukokuussa 2015 hyväksyttiin päivitettyt rahanpesun torjuntaa koskevat säännöt, jotka paransivat merkittävästi rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien EU:n toimien tuloksellisuutta.

Terrorismin uhka on kuitenkin viime aikoina kasvanut ja muuttunut. Maailmanlaajuisesti yhteen kytkeytyneen rahoitusjärjestelmän puitteissa on teknologian ja viestintäyhteyksien kehityksen ansiosta helppo piilottaa ja liikutella varoja ympäri maailmaa perustamalla nopeasti ja helposti kerroksittain pöytälaatikkoyhtiöitä, joiden avulla rajat ja oikeudenkäyttöalueet voidaan ylittää niin, että varojen jäljittäminen käy yhä vaikeammaksi. Rahanpesijat, veronkiertäjät, terroristit, petostentekijät ja muut rikolliset voivat kaikki peittää jälkensä tällä tavoin.

Vakaa rahoitusjärjestelmä, jossa on kunnolliset valvonta- ja analyysivälineet, voi auttaa ymmärtämään syvällisemmin terrorismin ja rikollisuuden välisiä yhteyksiä, verkostoja ja uhkia edistämällä poikkeavien liiketoimintamallien paljastamista ja johtaa siihen, että kaikki toimivaltaiset viranomaiset voivat toteuttaa tarvittavia ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä. Valvonnassa on kuitenkin edelleen aukkoja, sillä terroristit käyttävät rahoituksen hankinnassa monenlaisia keinoja käteisestä ja kulttuuriesineiden kaupasta virtuaalirahaan ja nimettömiin ennalta maksettuihin kortteihin. Tällä ehdotuksella pyritään tukkimaan näitä aukkoja vaikeuttamatta kuitenkaan tarpeettomasti maksujen ja finanssimarkkinoiden toimintaa tavallisten lainkuuliaisten kansalaisten ja yritysten kannalta. On siis pidettävä tasapainossa yhtäältä tarve parantaa turvallisuutta ja toisaalta tarve suojata perusoikeuksia, kuten tietosuojaa, ja taloudellisia vapauksia.

Liiketoimien avoimuudessa on terrorismin rahoitukseen liittyvien ongelmien lisäksi paljastunut kaikkialla maailmassa huomattavia puutteita, jotka osoittavat, että offshorelainkäyttöalueita käytetään usein sijoituspaikkoina välittäjänä toimiville yhteisöille, joiden avulla häivytetään varojen ja niiden todellisen omistajan väliset yhteydet, usein verojen välttämiseksi. Tämän ehdotuksen tavoitteena on estää laajamittainen varojen kätkeyminen, joka

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/101/EY, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, niiden takeiden yhteensovittamisesta samanveroisiksi, joita jäsenvaltioissa vaaditaan perustamissopimuksen 48 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetuilta yhtiöiltä niiden jäsenten sekä ulkopuolisten etujen suojaamiseksi (EUVL L 258, 1.10.2009, s. 11).

voi vaikeuttaa talousrikollisuuden tuloksellista torjuntaa, ja varmistaa yrityksiä koskevan avoimuuden lisääminen niin, että yritysten tai muiden oikeudellisten järjestelyjen tosiasialliset omistajat ja edunsaajat eivät voi piiloutua salatun henkilöllisyyden taakse.

Komissio määrätti Euroopan turvallisuusagendassa³ yhdeksi painopisteeksi terrorismin torjuntaa koskevan EU:n kehyksen kehittämisen. Tarvetta tehostaa tämän alan toimia neljänteen rahanpesun vastaiseen direktiiviin perustuvien parannusten pohjalta korostettiin oikeus- ja sisäasioiden neuvoston päätelmissä 20. marraskuuta 2015⁴, talous- ja rahoitusasioiden neuvoston päätelmissä 8. joulukuuta 2015⁵ ja Eurooppa-neuvoston päätelmissä 18. joulukuuta 2015⁶.

Komissio esitti 2. helmikuuta 2016 toimintasuunnitelman terrorismin rahoituksen torjunnan vahvistamiseksi⁷. Toimintasuunnitelman kaksi keskeistä toimintalohkoa ovat terroristien jäljittäminen rahaliikenteen avulla ja käteisvarojen tai muun omaisuuden siirtämisen estäminen sekä terroristijärjestöjen käyttämien tulonlähteiden tuhoaminen kohdentamalla toimia niiden valmiuksiin kerätä varoja. Toimintasuunnitelman mukaan olisi toteutettava pikaisesti eräitä kohdennettuja operatiivisia ja lainsäädäntötoimenpiteitä, kuten tämä ehdotus.

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto kehotti 12. helmikuuta 2016 komissiota esittämään ehdotuksen neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin muuttamisesta mahdollisimman pian ja viimeistään vuoden 2016 toisella neljänneksellä. Myös epävirallinen Ecofin-neuvosto kehotti 22. huhtikuuta 2016 toteuttamaan toimenpiteitä, jotka liittyvät erityisesti tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskeviin rekistereihin, trustien rekisteröintivaatimusten selkeyttämiseen, tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien kansallisten rekisterien yhteenliitettävyyden nopeuttamiseen, tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien tietojen automatisoidun vaihdon edistämiseen ja asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien sääntöjen lujittamiseen.⁸ Euroopan parlamentti oli jo 16. joulukuuta 2015 antamassaan päätöslauselmassa⁹ korostanut, että läpinäkyvyyden, koordinoinnin ja lähentymisen parantaminen yhtiöveropolitiikan alalla tarjoaisi tehokkaan kehyksen reilun kilpailun takaamiseksi unionin yritysten välillä ja suojelisi valtioiden talousarvioita haitallisilta tuloksilta.

Neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin tarkistamista koskevassa ehdotuksessa otetaan huomioon myös maailmanlaajuinen kehitys. Toimenpiteitä, joilla estettäisiin terroristiryhmiä pääsemästä käsiksi kansainvälisiin finanssilaitoksiin, on vaadittu kansainvälisellä tasolla YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmissa 2199(2015) ja 2253(2015). Lisäksi G20-maat antoivat 18. huhtikuuta 2016 julkilausuman, jossa vaaditaan rahoitusalan kansainvälistä rahanpesutyöryhmää (FATF) ja verotusta koskevaa avoimuutta ja tietojenvaihtoa käsittelevää maailmanlaajuisia foorumeja esittämään alustavat ehdotukset, joilla parannettaisiin avoimuutta

³ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan turvallisuusagenda, COM(2015) 185 final.

⁴ <http://www.consilium.europa.eu/fi/press/press-releases/2015/11/20-jha-conclusions-counter-terrorism/>

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/fi/press/press-releases/2015/12/08-ecofin-conclusions-corporate-taxation/>

⁶ <http://www.consilium.europa.eu/fi/press/press-releases/2015/12/18-euco-conclusions/>

⁷ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle - Toimintasuunnitelma terrorismin rahoituksen torjunnan vahvistamiseksi, COM(2016) 50 final.

⁸ <http://english.eu2016.nl/documents/publications/2016/04/22/informal-ecofin---line-to-take-nl-presidency>.

⁹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2015-0457+0+DOC+XML+V0//FI>

sekä tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen saatavuutta ja kansainvälistä vaihtoa koskevien kansainvälisten normien täytäntöönpanoa.

Tehokas valvonta ja täytäntöönpano ovat olennaisen tärkeitä rahanpesun, terrorismin rahoituksen ja yleensä rikollisuuden ehkäisemisessä. Komissio valvoo, että unionin vaatimukset saatetaan asianmukaisella tavalla osaksi kansallista lainsäädäntöä ja että jäsenvaltiot myös soveltavat niitä tehokkaasti käytännössä.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskeva tarkistettu sääntelykehys hyväksyttiin 20. toukokuuta 2015. Tarkistetut säännöt käsittävät neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin ja varainsiirtojen mukana toimitettavista tiedoista annetun asetuksen (EU) 2015/847.

Määräaika neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä ja asetuksen (EU) 2015/847 voimaantulopäivä on 26. kesäkuuta 2017. Komissio on kuitenkin kehottanut jäsenvaltioita aikaistamaan neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin täytäntöönpanoa, ja tässä ehdotuksessa määräaika siirretään 1. päivään tammikuuta 2017. Ehdotetut muutokset koskevat seikkoja, joihin jäsenvaltioita voidaan pyytää puuttumaan jo siinä yhteydessä, kun ne saattavat neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöään. Kaikkien toimenpiteiden tarkoituksena on parantaa nykyisen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmän tehokkuutta, ja ne on laadittu niin, että ne tukevat tätä tavoitetta johdonmukaisesti. Tässä ehdotuksessa ehdotetut säännöt perustuvat jäsenvaltioiden kokemuksiin neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin täytäntöönpanosta ja soveltamisesta (keskusrekisterien perustaminen). Niissä otetaan huomioon sääntöjä käytännössä soveltavien tahojen vaatimukset (uusien ilmoitusvelvollisten nimeäminen, kansallisten rahanpesun selvittelykeskusten vahvistaminen, suuririskisiä kolmansia maita koskevan lähestymistavan yhdenmukaistaminen) ja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan alalla havaitut uusimmat suuntaukset (tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien tietojen saatavuuden parantaminen). Ehdotus muodostaa jo itsessään kehyksen, jonka perusteella jäsenvaltioiden oikeusjärjestys voidaan saattaa ajan tasalle ja antaa sille keinot vastata nykyisiin haasteisiin. Jäsenvaltioiden olisi kyettävä jo antamiensa sitoumusten perusteella nopeuttamaan näiden säännösten saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöään.

Ehdotuksessa hyödynnetään niitä komission havaintoja ja arvioita, joita se on tehnyt tarkastellessaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyviä jäsenvaltioiden oikeudellisia ja institutionaalisia kehyksiä nykyisten arviointimekanismien puitteissa. Ehdotus perustuu komissiolle neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä toimitettuihin tietoihin. Ehdotetuissa muutoksissa otetaan huomioon myös jäsenvaltioiden voimassa olevien sääntöjen soveltamista koskevat selvitykset ja raportit (erityisesti vuosilta 2009 ja 2012), kaikki äskettäin hyväksytyt kansainväliset vaatimukset (erityisesti FATF:n tarkistetut suositukset) sekä kaikki Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258 artiklan nojalla aloitettujen rikkomusmenettelyjen yhteydessä tähän mennessä saadut tiedot. Saadakseen tilanteesta kattavamman ja tarkan kuvan komissio on ottanut huomioon myös finanssivalvonnan alalla tehtävään kansainväliseen yhteistyöhön perustuvat tiedot.

Täytäntöönpanon valvonnan osalta ehdotus perustuu nykyisten rahanpesun torjuntaa koskevien sääntöjen täytäntöönpanosta saatuihin kokemuksiin. Siinä korostetaan entistä voimakkaammin voimassa olevien sääntöjen täytäntöönpanoa. Ehdotuksessa näkyy myös komission sitoumus valvoa tiiviisti direktiivin asianmukaista saattamista osaksi kansallista

lainsäädäntöä ja jäsenvaltioiden kansallisten järjestelyjen tuloksellisuutta. Tältä osin komissio kehittää edelleen FATF:n piirissä jo tehtyä työtä (vertaisarviointi) ja käyttää tuloksellisuuden arvioinnissa jäsenvaltioiden laatimia kansallisia riskiarvioita.

Yhtiöoikeuden ja direktiivin 2009/101/EY osalta voidaan todeta, että direktiivi on jo saatettu osaksi jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä. Direktiivin 2009/101/EY muuttamista koskevilla ehdotuksilla luodaan uudet säännöt, joita sovelletaan selkeästi määriteltyyn yritysten ja trustien ryhmään. Nämä säännöt perustuvat tarkistettuun neljänteen rahanpesun vastaiseen direktiiviin ja täydentävät sitä. Tavoitteena on varmistaa yhteisöjä koskevan avoimuuden lisääminen. Koska näillä uusilla säännöillä on oma erillinen soveltamisalansa, ne on sisällytettävä direktiiviin 2009/101/EY, samalla kun tehdään tarvittavat ristiinviittaukset neljänteen rahanpesun vastaiseen direktiiviin.

• **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Ehdotetut neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin (ja direktiivin 2009/101/EY) muutokset ovat unionin politiikkatavoitteiden mukaisia, ja niissä otetaan huomioon erityisesti seuraavat:

- terroristiryhmiin liittyviä rikoksia koskeva rikosoikeudellinen kehys ja erityisesti terrorismin rahoituksen kriminalisointi sellaisena kuin siitä säädetään terrorismin torjumista koskevassa direktiiviehdotuksessa¹⁰ sekä sitoumukset, jotka unioni on tehnyt allekirjoittaessaan terrorismin ennaltaehkäisyä koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen lisäpöytäkirjan;
- maksujen sisämarkkinat, joilla otettiin käyttöön turvallisemmat ja innovatiivisemmat maksupalvelut kaikkialla EU:ssa, eli direktiivillä (EU) 2015/2366¹¹ ja asetuksella 2015/751¹² vahvistetut säännöt;
- finanssitilejä koskevaa asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskeva oikeudellinen kehys, joka mahdollistaa finanssitilitietojen automaattisen vaihdon verotusasioissa (asiaa koskevan maailmanlaajuisen standardin mukaisesti), sellaisena kuin se on direktiivillä 2011/16/EU säädettyä ja direktiivillä 2014/107/EU¹³ muutettuna;
- julkisten ja yksityisten verkkopalvelujen, sähköisen liiketoiminnan ja sähköisen kaupankäynnin toimivuutta unionissa koskeva kehys, joka perustuu asetukseen (EU) N:o 910/2014¹⁴;
- uudistettu tietosuojajärjestelmä, joka perustuu asetukseen (EU) 2016/679¹⁵ ja direktiiviin (EU) 2016/680¹⁶ ja asiaa koskevaan Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön;

¹⁰ COM(2015) 625 final.

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta.

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/751, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2015, korttipohjaisista maksutapahtumista veloitettavista siirtohinnoista.

¹³ Neuvoston direktiivi 2014/107/EU, annettu 9 päivänä joulukuuta 2014, direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla (EUVL L 359, 16.12.2014, s. 1).

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 910/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta.

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta

- digitaaliset sisämarkkinat, sellaisina kuin ne esitetään komission tiedonannossa *Digitaalisten sisämarkkinoiden strategia Euroopalle*¹⁷ ja asetuksessa (EU) N:o 910/2014 (eIDAS-asetus)¹⁸ vahvistetuissa sähköistä tunnistamista ja sähköisiin transaktioihin liittyviä luottamuspalveluja koskeissa erityissäännöksissä;
- kuluttajansuoja ja taloudellinen osallisuus;
- komission asettamat tavoitteet, jotka mainitaan *tiedonannossa lisätoimenpiteistä läpinäkyvyyden parantamiseksi sekä verovilpin ja veronkierron torjunnan tehostamiseksi*¹⁹.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Tällä ehdotuksella muutetaan neljättä rahanpesun vastaista direktiiviä ja direktiiviä 2009/101/EY. Sen oikeusperustan muodostavat näin ollen SEUT-sopimuksen 114 ja 50 artikla, jotka ovat myös muutettavien säädösten oikeusperusta.

• Toissijaisuusperiaate

Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa ehdotuksen tavoitteita, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla SEUT-sopimuksen 5 artiklassa vahvistettujen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaisesti. Tässä ehdotuksessa ei mennä pidemmälle kuin on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen. Sekä neljänteen rahanpesun vastaiseen direktiiviin että direktiiviin 2009/101/EY sisältyvien sääntöjen mukaisesti jäsenvaltioilla on tämän ehdotuksen nojalla oikeus hyväksyä tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka ovat tiukempia kuin unionin oikeuden toimenpiteet.

Voimassa oleva oikeudellinen kehys, joka mahdollistaa terrorismin rahoituksen torjunnan rahoitusjärjestelmän puitteissa, on otettu käyttöön unionin tasolla. Voimassa olevan oikeudellisen kehyksen parantamista ei voida toteuttaa jäsenvaltioiden itsenäisesti toteuttamin toimin. Neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin hyväksymisen yhteydessä suoritettiin perusteellinen toissijaisuusperiaatteeseen liittyvä tarkastus. Koska järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin rahoitus voivat vahingoittaa rahoitusalan vakautta ja mainetta ja uhata sisämarkkinoiden toimintaa, pelkästään kansallisella tasolla toteutetut toimenpiteet saattaisivat vaikuttaa haitallisesti EU:n sisämarkkinoihin: kaikkia jäsenvaltioita koskevien, niiden rahoitusjärjestelmien suojaamiseen tähtäävien koordinoitujen sääntöjen puuttuminen ei välttämättä soveltuisi sisämarkkinoiden toimintaan vaan saattaisi johtaa hajanaisuuteen. Koska terroriuhka on luonteeltaan rajat ylittävä, ehdotettujen sääntöjen soveltamisalan on

liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäättöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89).

¹⁷ COM(2015) 192 final.

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 910/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 73).

¹⁹ COM(2016) 451.

oltava unionin tasolla riittävän yhtenäinen ja yhdenmukainen, jotta se olisi todella tuloksellinen.

Lisäksi rikolliset voivat käyttää hyväkseen sitä, että jossakin jäsenvaltiossa ei ole tehokasta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaa oikeudellista kehystä, ja tästä voi aiheutua seurauksia jossakin toisessa jäsenvaltiossa. Sen vuoksi on tärkeää, että unionin tasolla on käytössä yhdenmukainen kehys, koska suuret laittoman rahan virrat ja terrorismin rahoitus voivat vahingoittaa rahoitusalan vakautta ja mainetta.

Vaativalla monenlaisia talouden toimijoita, muun muassa yrityksiä ja yritysten kaltaisia trusteja, lisäämään avoimuutta selkeästi laadittujen sääntöjen mukaisesti, voidaan puuttua sisämarkkinoiden toiminnassa ilmeneviin eroavuuksiin, jotka eivät ole pelkästään teoreettisia. Riski sisämarkkinoiden toiminnan häiriintymisestä on todellinen: rikollisten ja näiden kumppanien ennennäkemättömällä tavalla lisääntyvät pyrkimykset piilottaa rikollisuudesta saadun hyödyn alkuperä tai ohjata alkuperältään laillisia tai laittomia varoja terrorismiin vaikuttavat suoraan kaikkiin jäsenvaltioihin.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotetut muutokset rajoittuvat toimiin, jotka ovat välttämättömiä terrorismin rahoituksen torjuntaa ja yhteisöjä koskevan avoimuuden lisäämistä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ne perustuvat jo voimassa oleviin sääntöihin.

Yksityiskohtainen kuvaus vaihtoehtoisista toimenpiteistä, joita voitaisiin harkita tämän ehdotuksen tavoitteiden saavuttamiseksi, on esitetty tähän ehdotukseen liittyvässä vaikutustenarvioinnissa.

Erityisesti sen vaatimuksen osalta, että rahanpesun selvittelykeskusten on voitava tunnistaa pankki- ja maksutilien haltijat riittävän ajoissa, on valittu useista toimintavaihtoehtoista oikeasuhteisin: jäsenvaltioilla on edelleen oikeus perustaa joko keskitetty pankkirekisteri tai tietojenhakujärjestelmä, sen mukaan kumpi vaihtoehto paremmin sopii niiden nykyiseen kehykseen. Vastaavasti, kun on kyse niistä asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevista tehostetuista toimenpiteistä, joita ilmoitusvelvollisten on sovellettava suuririskisiin kolmansiin maihin, sopivimpana pidetään vaihtoehtoa, joka takaa yhdenmukaisen lähestymistavan unionin tasolla, samalla kun tehtyjä kansainvälisiä sitoumuksia noudatetaan täysimääräisesti.

Ehdotetuissa muutoksissa noudatetaan suhteellisuusperiaatetta myös siltä osin kuin on kyse virtuaalivaluuttojen ja tavallisten, takaukseen perustuvien valuuttojen välisten vaihtopalvelujen tarjoajien määrittämisestä ilmoitusvelvollisiksi. Jotta toimivaltaiset viranomaiset voisivat valvoa virtuaalivaluuttoihin liittyviä epäilyttäviä liiketoimia ja säilyttää samalla näiden valuuttojen tarjoamat innovatiiviset edut, on aiheellista määrittää neljänneen rahanpesun vastaisen direktiivin nojalla ilmoitusvelvollisiksi kaikki rahoitusalan portinvartijat, jotka valvovat virtuaalivaluuttojen käyttöä, erityisesti vaihtopalvelut ja lompakkopalvelun tarjoajat. Ehdotetuissa toimenpiteissä otetaan huomioon yhtäältä finanssialan tietojen hajanaisuus ja toisaalta se, että rahanpesun selvittelykeskuksilla ja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavilla toimivaltaisilla viranomaisilla ei ole nopeaa ja suoraa pääsyä näihin tietoihin. Lisäksi saatavilla olevien tietojen on oltava virheettömiä (eli riittävän tarkkoja, jotta toimenpiteitä ei kohdenneta väärään henkilöön) ja ne on rajoitettava siihen, mikä on välttämätöntä (oikeasuhteisuus), jotta rahanpesun

selvittelykeskukset ja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavat toimivaltaiset viranomaiset voivat yhdistää kaikki pankki- ja maksutilit vastaaviin tilinhaltijoihin, asiamiehiin ja tosiasiallisiin omistajiin ja edunsaajiin.

Toisaalta on tunnustettava ennalta maksettuihin maksuvälineisiin liittyvä selkeä yhteiskunnallinen etu, sillä niitä käytetään eräissä jäsenvaltioissa sosiaalietuuksien maksamiseen. Suhteellisuusperiaatteen noudattaminen tarkoittaa tässä yhteydessä sitä, että otetaan asianmukaisella tavalla huomioon taloudellisesti heikommassa asemassa olevien henkilöiden tarpeet. Ehdotetuilla toimenpiteillä pyritään näin ollen edistämään taloudellista osallisuutta, minkä vuoksi tällaisia ennalta maksettuja kortteja on edelleen mahdollista käyttää pankkitilin korvikkeena. Koska lisäksi on otettava tasapuolisesti huomioon sekä yksilöiden oikeutettu vaatimus maksujen nimettömyydestä että epäilyttävien liiketoimien tehokasta valvontaa koskeva vaatimus ja uusimpiin markkinasuuntauksiin ja numerotietoihin perustuvat tiedot nimettömillä ennalta maksetuilla maksuvälineillä vilpittömässä mielessä suoritettujen maksujen keskimääräisestä arvosta, on aiheellista ja oikeasuhteista alentaa neljännessä rahanpesun vastaisessa direktiivissä asetettuja kynnysarvoja, jotka alittavien liiketoimien osalta ei vaadita asiakkaan tuntemisvelvollisuuden noudattamista.

Suhteellisuusperiaatteen noudattaminen on varmistettu myös oikeushenkilöiden (yritykset, trustit ja muut vastaavat oikeudelliset järjestelyt) tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen avoimuutta koskevien järjestelyjen osalta. Aktivistien ja kansalaisjärjestöjen oikeutettujen vaatimusten kattava analysointi, tarve lisätä liikesuhteiden avoimuutta, alan oikeusnormit ja erityisesti kaikki yksityisyydensuojaa ja henkilötietojen suojaa koskevat säännöt edellyttävät, että on erotettava selkeästi toisistaan sellaiset oikeushenkilöt, jotka hoitavat trusteja liiketoimintana, voittoa tavoitellakseen, ja muut oikeushenkilöt. On oikeutettua ja oikeasuhteista julkistaa rajoitetusti tietoja ensin mainittujen oikeushenkilöiden tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista, kun taas jälkimmäisen ryhmän osalta nämä tiedot olisi saatettava ainoastaan sellaisten henkilöiden ja organisaatioiden tietoon, jotka voivat osoittaa, että niillä on asiassa oikeutettu etu.

- **Toimintatavan valinta**

Tällä ehdotuksella muutetaan neljättä rahanpesun vastaista direktiiviä ja direktiiviä 2009/101/EY, minkä vuoksi sääntelytavaksi on valittu direktiivi.

Tämän ehdotuksen tavoitteita ei voida saavuttaa millään vaihtoehtoisella lainsäädännöllisellä tai operatiivisella keinolla, sillä tavoitteena on parantaa voimassa olevaa kehystä, jonka avulla rahoitusjärjestelmä voi estää terrorismin rahoituksen ja vahvistaa yhteisöjä koskevaa avoimuutta säätelevät unionin laajuiset yhdenmukaiset säännöt.

3. SIDOSRYHMIEN KUULEMINEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTI

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Komissio on pyrkinyt varmistamaan sidosryhmien laajan osallistumisen koko aloitteen valmisteluprosessin ajan toteuttamalla kohdennettuja kuulemisia (kahdenvälinen yhteydenpito, sidosryhmien ja asiantuntijoiden kanssa järjestetyt kokoukset ja kirjalliset kuulemiset).

Terrorismin rahoitusta koskeviin kuulemisiin ovat osallistuneet seuraavat:

- jäsenvaltiot ja niiden viranomaisten edustajat;
- Euroopan parlamentin edustajat;
- maksupalvelualan edustajat (korttijärjestelmät, ennalta maksettujen korttien myöntäjät, etujärjestö);
- virtuaalivaluuttoja tarjoavat markkinatoimijat; vaihtopalvelut, lompakkopalvelun tarjoajat, virtuaalivaluutan sidosryhmiä edustava ryhmä;
- pankki- ja finanssialan sidosryhmät;
- rahanpesun selvittelykeskukset (EU:n rahanpesun selvittelykeskusten foorumi);
- Europol;
- kuluttajajärjestöt;
- Euroopan tietosuojavaltuutettu.

Komissio on kerännyt tietoja myös useiden kyselyjen ja selvitysten avulla. Joulukuussa 2015 jäsenvaltioita (rahanpesun selvittelykeskuksia ja viranomaisia) pyydettiin tarkastelemaan tiettyjä terrorismin rahoitukseen liittyviä ongelma-alueita, jotta saataisiin tätä koskevia näkemyksiä ja tietoja. Kaikki jäsenvaltiot vastasivat pyyntöön 22. tammikuuta 2016 mennessä. Kyselyssä kartoitettiin seuraavia seikkoja: miten jäsenvaltioiden viranomaiset keräävät tietoja epäillyn terroritoiminnan paljastamiseksi ja arvioimiseksi ja miten näitä tietoja käytetään; olemassa olevat keskitetyt pankki- ja maksutilirekisterit tai muut vastaavat mekanismit, kuten keskitetyt tietojenhakujärjestelmät, ja missä määrin jäsenvaltioiden viranomaiset voivat käyttää näitä tietoja terrorismin rahoituksen paljastamiseen; ennalta maksettujen maksuvälineiden ja virtuaalivaluuttojen markkinarakenteen ja mahdolliset kansallisen tason sääntelytoimet, ja missä määrin näitä välineitä on käytetty terrorismin rahoituksessa; suuririskisistä kolmansista maista tuleviin rahoitusvirtoihin puuttuminen asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien tehostettujen toimenpiteiden / vastatoimenpiteiden avulla.

Ehdotetut muutokset, joiden tavoitteena on lisätä liiketoimia ja yhteisöjä koskevaa avoimuutta, perustuvat jäsenvaltioiden 22. huhtikuuta 2016 pidetyssä epävirallisessa Ecofin-neuvostossa esittämiin näkemyksiin. Lisäksi niissä otetaan huomioon vaatimukset, joita jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten edustajat esittivät hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla annetun direktiivin 2014/107/EU täytäntöönpanoa koskevissa seminaareissa.

• **Vaikutustenarviointi**

Vaikutustenarviointi perustuu unionin ja kansainvälisten järjestöjen, kuten Euroopan pankkiviranomaisen (EBA), Euroopan keskuspankin (EKP), Europolin, Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) ja FATF:n julkaisemiin selvityksiin. Lisäksi siinä viitataan kansainvälisessä mediassa julkaistuihin tietoihin.

Siinä käsitellään seuraavia kysymyksiä:

- 1) epäilyttäviä liiketoimia, joissa on mukana suuririskisiä kolmansia maita, ei voida valvoa tehokkaasti, koska asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat vaatimukset ovat epäselviä ja epäyhtenäisiä;
- 2) viranomaiset eivät voi valvoa virtuaalivaluuttojen avulla toteutettuja epäilyttäviä liiketoimia riittävästi, koska niitä ei voida yhdistää tunnistettaviin henkilöihin;

- 3) nykyiset toimenpiteet nimettömiin ennalta maksettuihin maksuvälineisiin liittyvien, rahanpesua ja terrorismin rahoittamista koskevien riskien lieventämiseksi eivät ole riittäviä;
- 4) EU:n rahanpesun selvittelykeskukset eivät saa ilmoitusvelvollisten hallussa olevia tietoja ajoissa erilaisten rajoitusten vuoksi;
- 5) rahanpesun selvittelykeskuksilla ei ole pääsyä pankki- ja maksutilien haltijoiden henkilötietoihin, tai pääsyn myöntäminen kestää liian kauan.

Näiden ongelmien ratkaisemiseksi on tarkasteltu myös muita kuin lainsäädäntöön perustuvia toimenpidevaihtoehtoja. Komissio voisi i) muotoilla parhaita käytänteitä, joiden avulla poistettaisiin EU:n rahanpesun selvittelykeskusten foorumin parhaillaan toteuttamassa kartoituksessa havaitut esteet; ii) muotoilla jäsenvaltioille annettavia suosituksia (”noudata tai selitä” -periaate), joiden avulla lievennettäisiin parhaillaan toteutettavassa ylikansallisessa riskinarvioinnissa havaittuja rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen liittyviä riskejä; ja iii) syventää osallistumistaan kansainvälisille foorumeille, joissa käsitellään terrorismin rahoituksen torjuntaa, jotta voitaisiin lujittaa yhteistyötä ja tietojenvaihtoa tällä strategisella alalla.

Olennaiseksi ja soveltuvimmaksi toimintavaihtoehdoksi katsottiin asiaa koskevien erityissäännösten laatiminen.

Suuririskisiä kolmansia maita koskevan EU:n toiminnan tuloksellisuuden osalta tarkasteltiin kolmea eri sääntelyvaihtoehtoa. Parhaaksi vaihtoehdoksi katsottiin neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin muuttaminen laatimalla ilmoitusvelvollisia varten tyhjentävä luettelo tehostetuista asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevista toimenpiteistä sekä esimerkkiluettelo vastatoimenpiteistä, joita voitaisiin soveltaa suoritettaessa liiketoimia komission suuririskisiksi määrittämien kolmansien maiden kanssa.

Virtuaalivaluuttaan liittyvien epäilyttävien liiketoimien paljastamisen osalta tarkasteltiin kuutta eri sääntelyvaihtoehtoa. Parhaaksi vaihtoehdoksi katsottiin eri keinojen yhdistelmä, eli i) direktiivin soveltamisalan ulottaminen virtuaalivaluuttojen vaihtopalveluihin ja ii) lompakkopalvelujen tarjoajiin, samalla kun iii) jatketaan virtuaalivaluutan käyttäjien vapaaehtoiseen tunnistautumisjärjestelmään liittyvien vaihtoehtojen pohtimista.

Nimettömien ennalta maksettujen maksukorttien väärinkäytön osalta tarkasteltiin viittä eri sääntelyvaihtoehtoa. Myös tältä osin parhaaksi vaihtoehdoksi katsottiin eri keinojen yhdistelmä, eli i) ennalta maksettujen (ladattavien tai ei-ladattavien) korttien nimettömyyden poistaminen verkkokäytössä, ja ii) nimettömien ennalta maksettujen korttien nykyisen kynnysarvon alentaminen 250 eurosta 150 euroon niin, että tätä pienempien summien yhteydessä ei vaadita henkilöllisyyden esittämistä asioitaessa kasvokkain.

Jotta voitaisiin parantaa rahanpesun selvittelykeskusten oikeutta saada – ja vaihtaa – ilmoitusvelvollisten hallussa olevia tietoja, tarkasteltiin kahta eri sääntelyvaihtoehtoa. Parhaaksi vaihtoehdoksi katsottiin rahanpesun selvittelykeskusten oikeudellisten velvoitteiden selkeyttäminen edelleen siten, että mukautetaan neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin sanamuoto vastaamaan uusimpia kansainvälisiä normeja niiden valtuuksien osalta, jotka rahanpesun selvittelykeskuksilla olisi oltava, kun ne pyytävät ilmoitusvelvollisilta lisätietoja.

Jotta voitaisiin antaa rahanpesun selvittelykeskusten (ja mahdollisesti myös muiden rahanpesun / terrorismin rahoittamisen torjunnan alalla toimivien viranomaisten) käyttöön tehokas mekanismi, jonka avulla voidaan varmistaa pankki- ja maksutilien haltijoiden henkilötietojen oikea-aikainen saanti, tarkasteltiin kolmea eri sääntelyvaihtoehtoa. Parhaaksi vaihtoehdoksi katsottiin automatisoidun keskusmekanismin, kuten keskitetyn rekisterin tai

sähköisen tietojenhakujärjestelmän, käyttöönotto jäsenvaltioiden tasolla, niin että tilinhaltijoiden henkilöllisyys voidaan selvittää nopeasti. Tämä mekanismi olisi suoraan kansallisten rahanpesun selvittelykeskusten ja mahdollisesti myös muiden rahanpesun tai terrorismin rahoituksen torjunnan alalla toimivien viranomaisten käytettävissä.

Vaikutustenarvioinnin toisessa osassa käsiteltiin erityisesti avoimuuden puutetta ja toimenpiteitä, joiden avulla korjattaisiin tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen saantiin liittyvä ongelma.

Ensiksi tarkasteltu ongelma liittyy siihen, että olemassa olevien asiakkaiden, kuten trustien ja muiden oikeudellisten järjestelyjen sekä oikeushenkilöiden, kuten säätiöiden, olemassa olevia tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia ei valvota järjestelmällisesti. Tästä syystä on mahdollista kiertää hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla annettuun direktiiviin 2011/16/EU perustuvat EU:n voimassa olevat avoimuusvaatimukset niin, että laittomia varoja voidaan piilottaa. Tätä varten on vahvistettava uudet säännöt unionin tasolla.

Toinen ongelma liittyy oikeushenkilöiden tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien tietojen julkisuuteen ja avoimuuteen. Neljännessä rahanpesun vastaisessa direktiivissä säädetään jo velvollisuudesta tunnistaa oikeushenkilöiden ja oikeudellisten järjestelyjen tosiasialliset omistajat ja edunsaajat sekä näiden tietojen säilyttämisestä ja niihin liittyvistä eritasoisista pääsyoikeuksista. Jotta voitaisiin parantaa näiden tietojen tallentamista ja saatavuutta, vaikutustenarvioinnissa tarkasteltiin eri vaihtoehtoja, kuten i) nykyisen järjestelmän säilyttämistä, ii) neljänteen rahanpesun vastaiseen direktiiviin sisältyvän vapaaehtoisjärjestelmän muuttamista pakolliseksi, ja iii) tietojen säätämistä julkisiksi. Parhaaksi vaihtoehdoksi arvioitiin kustannusten, vaikutusten ja legitiimiyden perusteella vaihtoehto, jonka mukaan jäsenvaltioita vaadittaisiin julkistamaan rekisterin kautta yritysten ja yrityksen kaltaisten trustien ja muiden vastaavien oikeudellisten järjestelyjen tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat tiedot. Sen sijaan muiden kuin yrityksen kaltaisten trustien ja muiden oikeudellisten järjestelyjen tietojen saamiseksi olisi edelleen osoitettava, että tietoja pyytävällä taholla on asiassa oikeutettu etu.

Lisäksi vaikutustenarvioinnissa käsitellään tarvetta ottaa käyttöön yhdenmukainen ja yhtenäinen järjestelmä kaikkien unionissa perustettujen trustien tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien tietojen rekisteröintiä varten. Nykytilanteen yksityiskohtaisen analysoinnin ja neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin mukaisesti perustetun rekisteröintijärjestelmän soveltamiseen liittyvien käytännön ongelmien pohjalta tarkasteltiin seuraavia vaihtoehtoja: i) nykyisen järjestelmän säilyttäminen; ii) rekisteröinti sovellettavan lain oikeudenkäyttöalueella, ja iii) rekisteröinti sillä oikeudenkäyttöalueella, missä trustia hallinnoidaan. Hyödyllisimmäksi ja selkeimmäksi vaihtoehdoksi katsottiin vaihtoehto iii). Sitä tukevat myös näkemykset, joiden mukaan se aiheuttaisi jäsenvaltioille vähiten rasitusta ja olisi helpoiten sovellettavissa.

- **Perusoikeudet**

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 1 kohdassa todetaan, että unioni tunnustaa perusoikeuskirjassa esitetyt oikeudet, vapaudet ja periaatteet.

Ehdotettuihin toimenpiteisiin sisältyy säännöksiä, joilla voidaan vastata asianmukaisella tavalla talousrikollisuuteen liittyviin riskeihin, terrorismin muuttuviin uhkiin ja tarpeeseen lisätä avoimuutta. Toimenpiteiden avulla voidaan edistää terrori-iskujen riskiin puuttumista ja sen pienentämistä. Vaikka toimenpiteiden tavoitteena on viime kädessä rahoitusjärjestelmän suojeleminen, niillä pyritään myös antamaan kaikki takeet sen varmistamiseksi, että voidaan

säilyttää tasapainossa yhtäältä tarve parantaa turvallisuutta ja toisaalta tarve suojata perusoikeuksia, kuten tietosuojaa, ja taloudellisia vapauksia.

Tämän ehdotuksen kannalta erityisen merkityksellisiä ovat seuraavat perusoikeuskirjassa vahvistetut perusoikeudet: oikeus yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen (7 artikla), oikeus henkilötietojen suojaan (8 artikla) ja elinkeinovapaus (16 artikla).

Neljannen rahanpesun vastaisen direktiivin soveltamisalan laajentamista niin, että se kattaisi myös virtuaalivaluuttojen vaihtopalvelut, on analysoitu asianmukaisella tavalla yksityiselämän kunnioittamisen ja henkilötietojen suojan kannalta. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskeva lainsäädäntö edellyttää, että ilmoitusvelvolliset tuntevat sekä asiakkaansa että eräät muut henkilöt, jotka eivät välttämättä ole niiden asiakkaita (kuten tosiasialliset omistajat ja edunsaajat), ja arvioivat näihin liittyviä rahanpesua ja terrorismin rahoitusta koskevia riskejä. Tätä varten ilmoitusvelvollisten on kerättävä, käsiteltävä ja tallennettava henkilötietoja ja toisinaan myös jaettava niitä viranomaisien (esimerkiksi rahanpesun selvittelykeskusten) kanssa tai samaan ryhmään kuuluvien yksityisten yhteisöjen kanssa. Näistä vaatimuksista aiheutuu seurauksia yksityishenkilöille, minkä lisäksi niillä on yleisiä turvallisuusvaikutuksia (yleinen etu). Ehdotetut muutokset on muotoiltu selkeästi ja oikeasuhteisesti, vaaditut takeet asettaen. Komissio katsoo, että tämä on tarpeen, jotta voidaan saavuttaa asetetut tavoitteet eli tehostaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa ja noudattaa uusia kansainvälisiä normeja. Lisäksi kuluttajat voivat odottaa saavansa myönteisiä vaikutuksia ehdotetuista säännöistä, jotka koskevat virtuaalivaluuttojen vaihtopalvelujen määrittämistä ilmoitusvelvollisiksi. Virtuaalivaluuttoihin liittyvän nimettömyyden vähentäminen edistää osaltaan luottamusta niitä vilpittömässä mielessä käyttävien keskuudessa.

Myös elinkeinovapauden kunnioittaminen on otettu huomioon asianmukaisella tavalla. Vaikka ehdotetut muutokset vaikuttavat niihin markkinatoimijoihin, joista tulee ilmoitusvelvollisia ja joilta ei tätä nykyä edellytetä asiakkaan tuntemisvelvollisuuden noudattamista, muutokset eivät vaikuta niiden edellytyksiin tarjota virtuaalivaluuttojen vaihtopalveluja.

Alentamalla neljännessä rahanpesun vastaisessa direktiivissä säädettyjä kynnysarvoja, jotka koskevat ennalta maksettuihin välineisiin liittyvää asiakkaan tuntemisvelvollisuutta, varmistetaan EU:n lainsäädännön yhdenmukaisuus ei-ladattavien kortteja koskevan nykyisen markkinakäytännön kanssa ja kunnioitetaan samalla tällaisten korttien käyttäjien tarpeita ja oikeutettuja etuja. Kortinhaltijoiden henkilöllisyys on selvitettävä ja todennettava vain silloin kun ehdotettu kynnysarvo ylittyy tai jos korttia käytetään verkossa, riippumatta siitä, onko se ladattava vai ei.

Tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen saatavuutta koskevia vahvistettuja sääntöjä on analysoitu perusteellisesti perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklan noudattamisen kannalta. Ehdotetuilla muutoksilla pyritään saattamaan tasapainoon tarve varmistaa yksityisyyden ja henkilötietojen suoja ja tarve parantaa taloudelliseen toimintaan liittyvää avoimuutta. Myöntämällä oikeus tutustua taloudellisen toiminnan harjoittajien tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskeviin tietoihin annetaan lisätakeet niille kolmansille osapuolille, jotka haluavat harjoittaa liiketoimintaa tällaisten yritysten kanssa. Näin kansalaisyhteiskunnalla, esimerkiksi lehdistöllä tai kansalaisjärjestöillä, on paremmat mahdollisuudet tutkia tietoja, mikä parantaa osaltaan myös luottamusta liiketoimien ja rahoitusjärjestelmän rehellisyyteen. Julkistettavat tiedot on tiukasti rajattu, sillä ne koskevat tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia ainoastaan taloudellisen toiminnan harjoittajan ominaisuudessa. Edellytykset, joiden perusteella oikeus tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia

koskevien tietojen saantiin myönnetään, on määritelty uudelleen, ja selkeät tiedonsaantioikeutta koskevat säännöt vahvistetaan muuttamalla ensimmäistä yhtiöoikeusdirektiiviä (2009/101/EY²⁰) eli unionin säädöstä, jolla vahvistetaan yhtiön asiakirjojen julkistamista koskevat säännöt ja yhtiön sitoumusten pätevyys. Trustien ja muiden yrityksen kaltaisten oikeushenkilöiden osalta direktiivissä asetetaan tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen saannin edellytykseksi ”oikeutettu etu”.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia unionin talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

• Selittävät asiakirjat

Tämän ehdotuksen säännösten saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä ei ole tarpeen toimittaa selittäviä asiakirjoja niiden asiakirjojen lisäksi, jotka jäsenvaltioilta on vaadittu neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin ja direktiivin 2009/101/EY voimassa olevien säännösten nojalla.

• Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

Neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin muutokset koskevat seuraavia seikkoja:

A. Virtuaalivaluuttojen vaihtopalvelujen määrittäminen ilmoitusvelvollisiksi

Neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin 2 artiklassa määritellään nyt direktiivin soveltamisalaan kuuluvat ilmoitusvelvolliset. Komissio ehdottaa 2 artiklan muuttamista siten, että ilmoitusvelvollisten luetteloon lisätään virtuaalivaluuttojen vaihtopalvelut ja lompakkopalvelujen tarjoajat. Oikeusvarmuuden vuoksi ehdotetaan lisättäväksi myös ”virtuaalivaluutan” määritelmä.

Sekä unionin että kansainvälisellä tasolla laaditut tuoreet analyysit antavat arvokasta tietoa virtuaalivaluuttojen toiminnasta. Niissä tuodaan esiin useita riskejä, jotka liittyvät erityisesti virtuaalivaluuttojen ja tavallisten, takaukseen perustuvien valuuttojen välisten vaihtopalvelujen tarjoajiin. Liiketoimet voidaan toteuttaa virtuaalivaluuttojen avulla nimettömämmin kuin perinteiset varainsiirrot, minkä vuoksi on olemassa riski, että terroristijärjestöt käyttävät virtuaalivaluuttoja varainsiirtojen piilottamiseen. Muut mahdolliset riskit liittyvät liiketoimien peruuttamattomuuteen, keinoihin käsitellä petollisia menettelyjä, alan toiminnan läpinäkyvyyteen ja tekniseen monimutkaisuuteen sekä sääntelytakeiden puuttumiseen.

EU:n viranomaiset eivät tätä nykyä valvo virtuaalivaluuttojen siirtoja millään tavoin, koska tällaista valvontaa koskevista edellytyksistä ei ole annettu sitovia sääntöjä sen enempää unionin kuin yksittäisten jäsenvaltioidenkaan tasolla. Jotta riskeihin voitaisiin vastata asianmukaisella tavalla, on olennaisen tärkeää vahvistaa sääntelykehys, joka kattaa sekä virtuaalivaluuttojen vaihtopalvelut että lompakkopalvelujen tarjoajat, jotka portinvartijoina tarjoavat kansalaisille pääsyn käyttämään erilaisia virtuaalivaluuttoja. Koska näiden

²⁰

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/101/EY, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, niiden takeiden yhteensovittamisesta samanveroisiksi, joita jäsenvaltioissa vaaditaan perustamissopimuksen 48 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetuilta yhtiöiltä niiden jäsenten sekä ulkopuolisten etujen suojaamiseksi (EUVL L 258, 1.10.2009, s. 11).

palvelujen tarjoajat määrittämään neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin nojalla ilmoitusvelvollisiksi samalla tavoin kuin finanssilaitokset, niillä on velvollisuus toteuttaa ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä ja raportoida epäilyttävistä liiketoimista.

Ehdotettu toimenpide ei vaikuta kielteisesti virtuaalivaluuttojen taustalla olevan Distributed Ledger -teknologian tarjoamiin etuihin ja teknologian kehitykseen. Sähköisen rahan elektroninen jakelu tarjoaa potentiaalisia tehokkuusetuja, minkä lisäksi siihen liittyy kirjanpito, jota käteisrahaa käytettäessä ei muodostu. Ehdotuksessa otetaan asianmukaisella tavalla huomioon nämä edut ja todetaan, että virtuaalivaluuttojen avulla viranomaiset voivat innovatiivisella tavalla vähentää paperilla tapahtuviin prosesseihin liittyviä petoksia, korruptiota, virheitä ja kustannuksia. Ehdotetussa toimenpiteessä otetaan huomioon myös se, että virtuaalivaluuttojen markkinoilla on edellytykset luoda uusia, moderneja keinoja viranomaisten ja kansalaisten vuorovaikutukselle muun muassa tietojen jakamisen, avoimuuden ja luottamuksen kehittämiseksi ja että ne voivat avata uusia näkökulmia tavaroiden ja tekijänoikeuksien omistuksen ja alkuperän määrittämiseen.

Tietosuojaan kannalta on otettava huomioon, että ehdotuksessa määritetään uusia ilmoitusvelvollisia, joiden on käsiteltävä henkilötietoja (muun muassa asiakkaan tuntemisvelvollisuuden noudattamista varten). Tämän yleisen edun vuoksi säädetyn uuden velvollisuuden vastapainoksi ehdotukseen on sisällytetty selkeä määritelmä ilmoitusvelvollisista, joille on ilmoitettava niille asetetuista uusista velvollisuuksista (rahoitusta koskevien henkilötietojen kerääminen ja käsittely verkossa) ja niihin liittyvistä tietosuojaan koskevista seikoista.

B. Liiketoimien enimmäismäärän alentaminen tiettyjen ennalta maksettujen maksuvälineiden osalta

Neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin 12 artiklan nojalla jäsenvaltiot voivat tiettyjen edellytysten täytyttyessä sallia ilmoitusvelvollisten olla soveltamatta tiettyjä asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä, kun kyse on sähköisestä rahasta. Tähän mennessä havaitut ennalta maksettuihin kortteihin liittyvät terrorismin rahoitusta koskevat ongelmat johtuvat siitä, että asiakkaan tuntemisvelvollisuus ei koske kotimaisissa tai kansainvälisissä järjestelmissä käytettäviä yleisluontoisia (ladattavia tai ei-ladattavia) ennalta maksettuja kortteja, sekä siitä, että kortteja on erittäin helppo käyttää verkossa.

Komissio ehdottaa, että i) kynnysarvoa, jota pienempien liiketoimien yhteydessä ei-ladattavat ennalta maksetut kortit on vapautettu asiakkaan tuntemisvelvollisuuden noudattamisesta, alennetaan (250 eurosta 150 euroon), ja että ii) asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskeva vapautus poistetaan kokonaan silloin kun ennalta maksettuja kortteja käytetään verkossa.

Tämä palvelee paremmin tunnistamisen tarkoitusta ja laajentaa asiakkaan henkilöllisyyden todentamista koskevia vaatimuksia. Ennalta maksettujen maksuvälineiden nimettömyyden rajoittaminen kannustaa käyttämään näitä välineitä ainoastaan laillisiin tarkoituksiin ja vähentää houkutusta käyttää niitä terroristisiin ja rikollisiin tarkoituksiin. Tästä huolimatta ennalta maksetut kortit pysyvät edelleen käyttökelpoisena maksuvälineenä. Komissio tunnustaa, että niillä on yhteiskunnallista merkitystä ja että ne edistävät taloudellista osallisuutta. Lisäksi ne voivat olla hyödyllinen väline hankittaessa tavaroita ja palveluja verkossa ja voivat myös toimia pankkitilin korvikkeena.

Ehdotetut toimenpiteet ovat täysin yhdenmukaisia neljännessä rahanpesun vastaisessa direktiivissä vahvistettujen ennalta maksettuja kortteja koskevien sääntöjen kanssa eivätkä ne edellytä uusien velvoitteiden asettamista tällaisten maksuvälineiden jakelijoille.

C. Annetaan rahanpesun selvittelykeskuksille mahdollisuus vaatia kaikilta ilmoitusvelvollisilta rahanpesua ja terrorismin rahoitusta koskevia tietoja

Euroopan turvallisuusagendassa esitettyjen sitoumusten mukaisesti komissio ehdottaa, että neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin 32 artiklaa muutetaan niin, että rahanpesun selvittelykeskusten yhteistyötä voidaan helpottaa yhdenmukaistamalla niiden tiedonsaantia koskevat säännöt uusimpien kansainvälisten normien mukaisesti.

Rahanpesun selvittelykeskuksilla on tärkeä rooli valtioiden rajat ylittävien terroristiverkostojen rahoitustoimien havaitsemisessa ja verkostojen tukijoiden paljastamisessa. Uusimmissa kansainvälisissä normeissa pidetään nyt tärkeänä, että rahanpesun selvittelykeskusten saatavilla olevaa tietomäärää ja niiden pääsyä tietoihin laajennetaan. Nykyään tiedonsaantioikeutta on rajoitettu tietyissä jäsenvaltioissa niin, että ilmoitusvelvollisen on ensin tehtävä ilmoitus epäilyttävästä liiketoimesta. Rahanpesun selvittelykeskusten olisi voitava saada ilmoitusvelvollisilta lisätietoja, ja niillä pitäisi olla käytettävissään ajallaan sellaiset rahoitukselliset, hallinnolliset ja lainvalvontaa koskevat tiedot, joita ne tarvitsevat tehtäviensä asianmukaista hoitamista varten, myös ilman että on tehty ilmoitus epäilyttävästä liiketoimesta.

Selkeyttämällä rahanpesun selvittelykeskusten valtuuksia pyytää lisätietoja kaikilta ilmoitusvelvollisilta ja saada suora pääsy niiden hallussa oleviin tietoihin varmistetaan, että kaikkien jäsenvaltioiden lainsäädäntö on kansainvälisten normien mukainen. Tämä antaa rahanpesun selvittelykeskuksille paremmat edellytykset kerätä tietoja, joita ne tarvitsevat voidakseen arvioida tehokkaammin ilmoituksia epäilyttävistä liiketoimista, ja nopeuttaa terrorismin rahoitukseen ja rahanpesuun liittyvien toimien havaitsemista. Jäsenvaltiot voivat itse määritellä tarkemmin, millä edellytyksin tällaisia tietopyyntöjä voidaan tehdä. Jäsenvaltioilla on edelleen myös oikeus määritellä tehokkaat ja oikeasuhteiset säännöt näin saatujen tietojen käsittelyä varten. Rahanpesun selvittelykeskusten on noudatettava sääntöjä, jotka koskevat näiden tietojen turvallisuutta ja luottamuksellisuutta sekä niiden käsittelyä, säilyttämistä, levittämistä ja suojelua sekä pääsyä näihin tietoihin.

D. Annetaan rahanpesun selvittelykeskuksille ja toimivaltaisille viranomaisille oikeus selvittää pankki- ja maksutilien haltijoiden henkilöllisyys

Neljännen rahanpesun selvittelykeskuksen johdanto-osan 57 kappaleessa jäsenvaltioita kannustetaan ottamaan käyttöön pankkirekisterijärjestelmiä tai sähköisiä tietojenhakujärjestelmiä, joiden avulla rahanpesun selvittelykeskukset pääsevät pankkitilejä koskeviin tietoihin. Useissa jäsenvaltioissa onkin jo otettu tai otetaan parhaillaan käyttöön tällaisia mekanismeja. EU:n tasolla ei kuitenkaan ole säädetty tällaisesta velvollisuudesta.

Koska kaikissa jäsenvaltioissa ei ole käytössä mekanismeja, joiden avulla niiden rahanpesun selvittelykeskukset saisivat ajoissa tiedot pankki- ja maksutilien haltijoiden henkilöllisyydestä, joidenkin rahanpesun selvittelykeskusten on vaikea paljastaa rikollisten ja terroristien rahoitusvirtoja kansallisella tasolla. Nämä rahanpesun selvittelykeskukset eivät myöskään voi vaihtaa tällaisia tietoja EU:ssa tai sen ulkopuolella toimivien yhteistyökumppaniensa kanssa, mikä vaikeuttaa rajat ylittävien ehkäisevien toimien toteuttamista.

Komissio ehdottaa, että jäsenvaltioita vaadittaisiin perustamaan automatisoidut keskitetyt mekanismit, joiden avulla pankki- ja maksutilien haltijoiden henkilöllisyys voidaan selvittää nopeasti. Näin jäsenvaltiot voivat valita, perustavatko ne i) keskitetyn rekisterin, johon on koottu pankki- ja maksutilien haltijoiden henkilöllisyyden selvittämistä varten tarvittavat tiedot, ja antavat omille rahanpesun selvittelykeskuksilleen ja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaaville toimivaltaisille viranomaisilleen rajoittamattoman ja nopean pääsyn rekisterissä oleviin tietoihin, vai ii) muun keskitetyn mekanismin, esimerkiksi keskitetyn tietojenhakujärjestelmän, jonka avulla voidaan saavuttaa samat tavoitteet.

Rahanpesun selvittelykeskuksilla ja muilla rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavilla viranomaisilla on oltava tämän direktiivin mukaisia velvollisuuksiaan täyttäessään tehokkaat keinot selvittää kaikki tietylle henkilölle kuuluvat pankki- ja maksutilit keskitetyn automatisoidun haun avulla. Näin rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen liittyvät epäilyttävät liiketoimet voidaan havaita nopeammin sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla ja parantaa ehkäiseviä toimia.

Tämä antaisi jäsenvaltioille riittävän vapauden valita parhaat keinot ehdotuksessa asetetun tavoitteen saavuttamiseksi. Jos jäsenvaltiot päättävät perustaa keskitetyn mekanismin, niiden on tallennettava siihen yhdenmukaiset vähimmäistiedot ja mahdollisesti muita tietoja, jotka ne katsovat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan kannalta tarpeellisiksi ja oikeasuhteisiksi. Niiden on lisäksi vaadittava asianomaisia finanssilaitoksia (tai muita yhteisöjä) toimittamaan nämä tiedot mekanismiin säännöllisesti ja määritettävä tekniset ja oikeudelliset edellytykset, joiden täytyessä rahanpesun selvittelykeskukset ja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavat toimivaltaiset viranomaiset saavat pääsyn näihin tietoihin.

Yksityisyyden ja henkilötietojen suojan kunnioittamiseksi tällaisiin rekistereihin olisi toisaalta tallennettava vain ne tiedot, joita rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavat viranomaiset tarvitsevat tutkimuksissaan. Lisäksi rekisteröidyille olisi ilmoitettava, että heidän tietonsa on tallennettu ja että ne ovat rahanpesun selvittelykeskusten saatavilla, ja heille olisi ilmoitettava yhteystaho, jonka kautta he voivat käyttää oikeuttaan tutustua itseään koskeviin tietoihin ja pyytää niiden oikaisemista. Rekistereihin tallennettaviin henkilötietoihin olisi sovellettava kansallisella tasolla enimmäissäilytysaikoja (asianmukaisine perusteluineen), ja olisi säädettävä niiden tuhoamisesta sitten kun tietoja ei enää tarvita ilmoitettua käyttötarkoitusta varten. Pääsyä tällaisiin rekistereihin ja tietokantoihin olisi rajoitettava tiedonsaantitarpeen mukaisesti.

E. Yhdenmukaistetaan EU:n lähestymistapa suuririskisiin kolmansiin maihin

Direktiivin 18 artiklan mukaan ilmoitusvelvollisten on sovellettava tehostettuja asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä silloin kun ne suorittavat liiketoimia suuririskisiin kolmansiin maihin sijoittautuneiden luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden kanssa. Neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin 9 artiklassa annetaan komissiolle valtuudet määrittää delegoidulla säädöksellä suuririskiset kolmannet maat, joiden rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat järjestelyt ovat puutteellisia ja jotka sen vuoksi muodostavat merkittävän terrorismin rahoitukseen liittyvän riskin. Tämä delegoitu säädös on annettava ja toimitettava Euroopan parlamentin ja neuvoston käsittelyyn heinäkuussa 2016.

Jäsenvaltioilla ei kuitenkaan ole tätä nykyä velvollisuutta sisällyttää kansallisiin järjestelmiinsä erityistä luetteloa tehostetuista asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevista toimenpiteistä, joten näitä toimenpiteitä sovelletaan epäyhtenäisellä tavalla sellaisiin maihin, joissa puutteita ilmenee.

Yhdenmukaistamalla nämä toimenpiteet voidaan välttää tai ainakin pienentää riskiä oikeuspaikkakeinottelusta sen mukaan, mikä oikeudenkäyttöalue soveltaa suuririskisiin kolmansiin maihin enemmän tai vähemmän tiukkoja sääntöjä. Näin voidaan puuttua sääntelyssä esiintyviin aukkoihin, joita voitaisiin hyödyntää rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen liittyvässä toiminnassa.

Ehdotetut tehostettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat toimenpiteet ovat täysin rahanpesutyöryhmän tällaisista toimenpiteistä laatimien luettelojen mukaiset. Ne katsotaan vähimmäisvaatimuksiksi, joita kaikkien jäsenvaltioiden on sovellettava. Näiden toimenpiteiden täysimääräinen täytäntöönpano takaa liiketoimien kattavamman valvonnan, koska tarkastukset koskevat asiakasta, liikesuhteen tarkoitusta ja luonnetta, varojen alkuperää ja itse liiketoimia. Lisäksi järjestelmällinen ylemmän johdon hyväksyntä takaa liiketoimien käsittelyn tehokkaamman valvonnan.

Myös rahanpesutyöryhmän vahvistama luettelo vastatoimenpiteistä olisi otettava asianmukaisella tavalla huomioon unionin lainsäädännössä, ja tässä ehdotuksessa esitetäänkin ei-tyhjentävä luettelo toimenpiteistä, joita jäsenvaltiot voivat halutessaan soveltaa riskien pienentämiseksi.

F. Parannetaan tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskeviin tietoihin pääsyä

Neljannen rahanpesun vastaisen direktiivin 30 ja 31 artiklassa vahvistetaan säännöt, jotka koskevat yritysten, trustien ja muuntuyppisten oikeudellisten järjestelyjen tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien tietojen keräämistä ja säilyttämistä ja näihin tietoihin pääsyä. Nykyisten vaatimusten mukaan näillä yhteisöillä on oltava tarkat tiedot tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista.

Neljännessä rahanpesun vastaisessa direktiivissä vahvistetaan oikeushenkilöitä koskeva jäsennelty lähestymistapa, jossa erotetaan toisistaan yritykset ja toisaalta trustit ja muut vastaavat oikeudelliset järjestelyt. Tässä ehdotuksessa noudatetaan samaa lähestymistapaa.

- Yritykset ja muut oikeushenkilöt

Neljannen rahanpesun vastaisen direktiivin 30 artiklan nojalla tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen on oltava kaikkien sellaisten henkilöiden tai järjestöjen saatavilla, jotka pystyvät osoittamaan, että niillä on asiassa oikeutettu etu. Käytännössä monimutkaisten omistajuusrakenteiden avulla on pyritty hämärtämään yhteyksiä rikolliseen toimintaan, verovelvollisuuksiin sekä poliittisesti vaikutusvaltaisten tai seuraamuksen kohteena olevien henkilöiden tai oikeudenkäyttöalueiden osallisuuteen. Erilaiset lähestymistavat tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien tietojen avoimuuteen aiheuttavat haasteita ja sekaannuksia myös yrityksille, joiden on käytettävä huomattavia resursseja omiin järjestelmiinsä ja tarkistuksiinsa, kun taas sijoittajien, osakkaiden ja muiden sidosryhmien on luotettava yleisesti ja välittömästi saatavilla oleviin tietoihin julkisesti noteerattujen yhtiöiden omistussuhteista ja määräysvallasta.

Talousrikollisuuteen liittyvien riskien pienentämisen ja säänneltyjen yritysten ehkäisevien strategioiden kannalta on olennaisen tärkeää ymmärtää, kuka on yritysten tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja. Tämä näkökohta on EU:n puitteissa keskeisellä sijalla myös siinä ehkäisevässä järjestelmässä, joka perustuu neljanteen rahanpesun vastaiseen direktiiviin ja yhtiöoikeuteen eli direktiiviin 2009/101/EY, joka on se unionin säädös, jolla säännellään yritysten asiakirjojen julkistamista. Tässä ehdotuksessa puututaan tähän seikkaan muuttamalla tuota direktiiviä niin, että jäsenvaltioita vaaditaan varmistamaan, että tietyt tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevat tiedot julkistetaan (saatetaan yleisön saataville) silloin kun kyseessä ovat SEUT-sopimuksen 54 artiklassa tarkoitetut voittoa tavoittelevat yritykset ja oikeushenkilöt. Hyvää yrityshallintoa edustavassa infrastruktuurissa olisi yhdistettävä avoimuus, vastuuvuorollisuus ja eheys, ja tähän kuuluu myös tieto tosiasiallisesta omistajasta ja edunsaajasta.

Vaatus julkistaa tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevat tiedot on perusteltu, koska se antaa lisätakeet kolmansille osapuolille, jotka haluavat harjoittaa liiketoimintaa tällaisten yritysten kanssa. Jotta voitaisiin suojella vähemmistöosijoittajia ja sidosryhmiä, esimerkiksi kolmansia osapuolia, jotka haluavat harjoittaa liiketoimintaa kyseisen yhteisön tai rakenteen kanssa, tarvitaan luotettavia tietoja omistussuhteista, muun muassa määräysvaltaa käyttävien omistajien henkilöllisyydestä, sekä yritysten ja trustien määräysvaltarakenteista.

Tietojen julkisuuden ansiosta myös kansalaisyhteiskunnalla, esimerkiksi lehdistöllä tai kansalaisjärjestöillä, on paremmat mahdollisuudet tutkia tietoja, mikä parantaa osaltaan myös luottamusta liiketoimien ja rahoitusjärjestelmän rehellisyyteen. Tämä voi myös edistää oikeushenkilöiden ja oikeudellisten järjestelyjen väärinkäytön torjuntaa paitsi siksi, että se helpottaa tutkimuksia, myös maineeseen liittyvistä syistä, kun tosiasialliset omistajat ja edunsaajat olisivat kaikkien niiden tiedossa, jotka suorittavat liiketoimia tällaisten yhteisöjen kanssa. Tietojen julkisuuden ansiosta myös finanssilaitosten sekä tällaisten rikosten torjuntaan osallistuvien viranomaisten, myös kolmansien maiden viranomaisten, olisi helpompaa saada tiedot ajallaan ja tehokkaasti.

- Trustit ja muut oikeudelliset järjestelyt

Neljännessä rahanpesun vastaisessa direktiivissä annetaan toimivaltaisille viranomaisille ja rahanpesun selvittelykeskuksille oikeus saada ajallaan tiedot trustien ja muiden oikeudellisten järjestelyjen tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista. Ilmoitusvelvollisilla voi olla pääsy tietoihin asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien sääntöjen puitteissa. Tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevat tiedot liittyvät monenlaisiin oikeudellisiin järjestelyihin: *common law* -järjestelmään kuuluviin *express trust* -järjestelyihin, mutta myös vastaaviin yhteisöihin, kuten *Treuhand*, *fiducies* tai *fideicomiso*, ja muihin vastaaviin oikeudellisiin järjestelyihin, kuten säätiöihin. Lisäksi voimassa olevissa säännöissä edellytetään, että trustin synnyttäessä veroseuraamuksia jäsenvaltioilla on oltava käytössä keskitetty rekisteri, johon tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevat tiedot kootaan.

Monet tällaiset trustit ja muut vastaavat oikeudelliset järjestelyt osallistuvat kaupalliseen tai yritystoiminnan kaltaiseen toimintaan, jolla tavoitellaan voittoa, tavallisten yritysten tapaan. Sen vuoksi on perusteltua vaatia myös tällaisten trustien tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien tietojen julkistamista. Unionin tasolla käyttöön otettavan tietojen julkisuutta koskevan järjestelmän on oltava yhdenmukainen, ja sen on taattava tällaisten oikeushenkilöiden tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen julkisuus.

Toisaalta trusteja ja vastaavia oikeudellisia järjestelyjä voidaan perustaa myös muita tarkoituksia varten: perheen varojen säilyttämistä ja niiden käyttöä koskevien edellytysten määrittämistä, hyväntekeväisyystarkoituksia tai muita yhteiskunnan kannalta hyödyllisiä päämääriä varten. Tällaisiin trusteihin ja vastaaviin oikeudellisiin järjestelyihin, joiden toiminta ei ole yritystoiminnan kaltaista, sovelletaan toisenlaista yksityisyydensuojajärjestelyä. Tällaisten yhteisöjen tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevat olennaiset tiedot voidaan luovuttaa vain sellaisille henkilöille tai organisaatioille, joilla on asiassa oikeutettu etu. Johdanto-osan kappaleessa täsmennetään myös kriteerit, joiden nojalla oikeutettu etu voidaan osoittaa.

Ehdotetussa lähestymistavassa otetaan huomioon trustien ja vastaavien oikeudellisten järjestelyjen erityisominaisuudet. Näin voidaan erottaa toisistaan yhtäältä trustit, jotka muodostuvat sellaisen henkilön hallinnoimasta tai hänen puolestaan hallinnoidusta omaisuudesta, joka harjoittaa liiketoimintaa, joka muodostuu trustin hoitamisesta tai johon sisältyy trustin hoitamista, ja joka toimii trustin omaisuudenhoitajana tällaisen liiketoiminnan yhteydessä tarkoituksenaan voiton tavoittelu, ja toisaalta muunlaiset trustit, riippumatta siitä, miten ne on luokiteltu kansallisessa lainsäädännössä.

Muita näkökohtia

i) Rekisteröidyt yhteisöt

Neljännän rahanpesun vastaisen direktiivin 3 artiklan 6 kohdan a alakohdan mukaan kynnysarvo, jonka perusteella yhteisön tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja määritetään, on 25 prosentin ja yhden osakkeen osakkeenomistus tai yli 25 prosentin omistusosuus. Komissio ehdottaa, että tämä kynnysarvo alennetaan 10 prosenttiin tietynlaisten yhteisöjen osalta, joihin liittyy erityinen riski niiden käytöstä rahanpesussa ja veronkierrossa.

Kun kyseessä on välittäjänä toimiva yhteisö, joka ei harjoita mitään taloudellista toimintaa vaan jonka tehtävänä on ainoastaan häivyttää tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan yhteys varoihin, 25 prosentin kynnysarvo on melko helppo kiertää. Alentamalla kynnysarvoa tilanteissa, joihin liittyy erityinen riski, voidaan rajoittaa niiden yhteisöjen soveltamisala, joista ilmoitusvelvollisten on kerättävä lisätietoja, niihin yhteisöihin, joihin liittyy erityisen suuri riski niiden käytöstä laittomiin tarkoituksiin. Tällä tavoin voidaan helpommin paljastaa tosiasialliset omistajat ja edunsaajat keskittymällä yhteisöihin, jotka toimivat välittäjinä eli eivät luo omia tuloja vaan ohjaavat muista lähteistä saatuja tuloja edelleen (direktiivissä 2011/16/EU tarkoitetut *passiiviset ei-finanssiyritykset*).

ii) Olemassa olevat asiakkaat

Neljännän rahanpesun vastaisen direktiivin 14 artiklan 5 kohdan mukaan trustin perustajan henkilöllisyys on todennettava silloin kun sovelletaan asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä. Komissio ehdottaa, että olemassa olevien asiakkaiden, kuten trustien ja muiden oikeudellisten järjestelyjen, sekä oikeushenkilöiden, kuten säätiöiden, olemassa olevia tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia valvotaan järjestelmällisesti.

Varojen potentiaalista lähdettä, johon rahanpesun riski yleensä liittyy, ei voida arvioida luotettavasti ennen kuin on suoritettu tällainen järjestelmällinen tarkastelu. Ilman järjestelmällistä valvontaa riskejä on tietyissä tapauksissa mahdotonta havaita ja arvioida ajoissa. Soveltamalla asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä tiettyihin olemassa oleviin asiakkaisiin voitaisiin arvioida rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski ajoissa ja reagoida siihen. Tämä ei kuitenkaan ole mahdollista, jos asiakkaista ei ole saatavilla ajantasaisia tietoja, vaan syntyy tilaisuus piilottaa laittomia varoja.

Neljannen rahanpesun vastaisen direktiivin lisäksi tässä yhteydessä on otettava huomioon myös eräitä muita unionin oikeuden sääntöjä. Neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin mukainen tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen soveltamisala vaikuttaa suoraan direktiivin 2011/16/EU mukaiseen ilmoitusjärjestelyyn. Kyseisen järjestelyn mukaan finanssilaitosten on vaadittava sellaisilta *passiivisilta ei-finanssiyksiköiltä*, joiden aiemman tilin saldo on yli 1 miljoona Yhdysvaltojen dollaria, näiden itse antama todistus niiden tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista, Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) yhteisen tietojenvaihtostandardin mukaisesti. Kehittämällä tätä finanssilaitoksille asetettua velvollisuutta ottaa yhteyttä passiivisiin ei-finanssiyksiköihin voidaan saavuttaa synergiaetuja siten, että näin saatujen tietojen avulla päivitetään tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevat tiedot uusimpien tiedonsaantivaatimusten mukaisesti.

iii) Paikka, jossa trusteja valvotaan ja jossa ne rekisteröidään

Neljannen rahanpesun vastaisen direktiivin 31 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että ”niiden lainsäädännön alaiset” trustit hankkivat riittävät, tarkat ja ajantasaiset tiedot erityisesti trustin perustajasta ja pitävät niitä yllä. Samassa artiklassa vaaditaan, että ”trustin synnyttäessä veroseuraamuksia” jäsenvaltioiden on säilytettävä tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat tiedot kansallisella tasolla keskusrekisterissä.

Komissio ehdottaa täsmennettäväksi, että näitä velvoitteita sovelletaan siihen jäsenvaltioon, jossa trustia hallinnoidaan.

Nykyisiä kriteerejä, joissa viitataan lainsäädännön alaisuuteen ja veroseuraamusten syntymiseen, ei tulkita yhdenmukaisesti, minkä vuoksi niitä olisi täsmennettävä. Direktiivin 31 artiklan nykyisen sanamuodon perusteella voitaisiin harkita, että jos jäsenvaltion lainsäädännössä ei tunneta trusteja, siihen ei sovelleta mitään sen alueella hallinnoitavia trusteja koskevia valvonta- ja rekisteröintivelvollisuuksia. Tämä saattaisi kuitenkin aiheuttaa aukkoja rekisteröintiin eikä se olisi myöskään direktiivin avoimuusvaatimusten mukaista. Lisäksi rekisteröintivaatimuksen rajoittaminen koskemaan ainoastaan trusteja, joista aiheutuu veroseuraamuksia, ei ole täysin yhdenmukainen sen direktiiviin perustuvan kattavan velvoitteen kanssa, jonka mukaan ennen liikesuhteen aloittamista on aina selvitettävä kaikenlaisten trustien tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja.

Nykyisen direktiivin säännös on epä johdonmukainen myös siinä mielessä, että nykyisen rekisteröintivaatimuksen mukaan rekisteröinnistä vapautetaan trustit, jotka jäävät jäsenvaltioiden verosäännösten ulkopuolelle sen vuoksi, että verojärjestelmiä ei ole yhdenmukaistettu (esimerkiksi siksi, että niillä ei ole verotuksellista kotipaikkaa). Tällaiset trustit eivät maksa veroja eikä niitä myöskään rekisteröidä missään.

Komission ehdotus on yhdenmukainen avoimuutta ja tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien rahanpesutyöryhmän ohjeiden kanssa (FATF Guidance on Transparency and Beneficial Ownership).

iv) Kansallisten rekisterien yhteenliittäminen

Neljännessä rahanpesun vastaisessa direktiivissä korostetaan tarvetta varmistaa tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien rekisterien turvallinen ja tehokas yhteenliitettävyyys. Komission tehtävänä on laatia kesäkuuhun 2019 mennessä raportti, jossa arvioidaan tällaisen yhteenliitettävyyden toteuttamiseen liittyviä edellytyksiä, teknisiä eritelmiä ja menettelyjä.

On äärimmäisen tärkeää puuttua nopeasti riskeihin, joita rajat ylittävä oikeushenkilöiden ja oikeudellisten järjestelyjen väärinkäyttö voi aiheuttaa. Komissio ehdottaa, että tällaiset rekisterit liitetään suoraan toisiinsa.

Yhteenliittämisen ansiosta toimivaltaiset viranomaiset, rahanpesun selvittelykeskukset ja ilmoitusvelvolliset voivat selvittää tosiasialliset omistajat ja edunsaajat mahdollisimman helposti ja tehokkaasti, ja se myös lisää yrityksiä ja trustejä koskevia avoimuusvaatimuksia. Näin myös kansalaiset kaikkialla EU:ssa voisivat tutustua tosiasiallisiin omistajiin ja edunsaajiin koskeviin tietoihin.

Yhteenvetona voidaan todeta, että uusi lähestymistapa yhtiöitä koskevaan avoimuuteen ja tosiasiallisiin omistajiin ja edunsaajiin koskeviin tietoihin kattaa kaikki näkökohdat, joista myös näitä tietoja koskeva nykyinen järjestelmä muodostuu: mitä on rekisteröitävä (yhteisöt, joiden tiedot rekisteröidään), missä rekisteröinti on tehtävä (mikä jäsenvaltio on vastuussa tietyn yhteisön rekisteröinnistä), kenellä on oikeus saada tietoja (selkeämpi pääsy tosiasiallisiin omistajiin ja edunsaajiin koskeviin tietoihin) ja miten kansallisten rekisterien olisi oltava yhteydessä toisiinsa.

G. Selkeytetään eräitä voimassa olevia säännöksiä

i) Toimivaltaiset viranomaiset

Vaikka ”toimivaltaisiin viranomaisiin” viitataan kautta direktiivin, käsite ei ole aina aivan selkeä. Se on johtanut vaihteleviin tulkintoihin eri puolilla unionia. Asiaa selkeytetään ehdotuksessa olevassa johdanto-osan kappaleessa.

ii) Erityisluottokorttien sulkeminen soveltamisalan ulkopuolelle

Erityisluottokortit ovat ennalta maksettuja kortteja, joilla voi ostaa tavaroita tai palveluja vain liikkeeseenlaskijan tiloissa tai rajallisessa palveluntarjoajien verkossa ammattimaisen liikkeeseenlaskijan kanssa tehdyn välittömän kaupallisen sopimuksen nojalla, tai joita voi käyttää vain rajallisen tavara- tai palveluvalikoiman hankkimiseen. Koska erityisluottokortteihin liittyvä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski on hyvin rajoitettu, ne on jätetty neljännessä rahanpesun vastaisessa direktiivissä olevan sähköisen rahan määritelmän ulkopuolelle, mikä on yhdenmukaista direktiivissä 2009/110/EY²¹ noudatetun lähestymistavan kanssa.

iii) Yhdenmukaisuus sähköistä tunnistamista koskevien säännösten kanssa

Yksi neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin tavoitteista on, että liiketoimen ja/tai maksutapahtuman osapuolten henkilöllisyys selvitetään ja todennetaan asianmukaisella tavalla (riippumatta siitä, ovatko ne luonnollisia vai oikeushenkilöitä). Sen vuoksi sähköinen tunnistaminen ja sähköisiin transaktioihin liittyvät luottamuspalvelut (joita säännellään eIDAS-asetuksella) ovat tärkeitä, kun avataan pankkitilejä tai käytetään varoja ja/tai jäljitetään sähköisiä transaktioita. eIDAS-asetus on tätä nykyä yksi digitaalisten sisämarkkinoiden kulmakiviä, sillä se kattaa kaikki sähköisen tunnistamisen ja todentamisen osatekijät.

²¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/110/EY, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta, direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta (EUVL L 267, 10.10.2009, s. 7).

Neljäs rahanpesun vastainen direktiivi olisi saatettava ajan tasalle, jotta siinä voidaan ottaa huomioon sähköisen tunnistamisen järjestelmien ja keinojen vastavuoroista tunnustamista koskeva uusi oikeudellinen kehys ja viitata selkeästi eIDAS-asetuksessa säädettyihin teknisiin keinoihin ja poistaa mahdolliset ristiriitaisuudet.

Tätä varten eIDAS-asetuksessa säädetyt viittaukset sähköisiin tunnistuskeinoihin on sisällytettävä neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin 13 artiklan 1 kohtaan, 27 artiklan 2 kohtaan, 40 artiklan 1 kohdan a ja b alakohtaan sekä direktiivin liitteeseen III. Alkuperäisten asiakirjojen jäljennökset samoin kuin sähköiset ilmoitukset, todistukset ja valtuutukset olisi tunnustettava neljännen rahanpesun vastaisen direktiivin nojalla päteviksi keinoiksi osoittaa henkilöllisyys.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI**rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen
annetun direktiivin (EU) 2015/849 ja direktiivin 2009/101/EY muuttamisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI ja EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 50 ja 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan keskuspankin lausunnon²²,ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon²³,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- 1) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849²⁴ on tärkein säädös, jonka avulla ehkäistään unionin rahoitusjärjestelmän käyttöä rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen. Mainitulla direktiivillä, joka on määrä saattaa osaksi jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä viimeistään 26 päivänä kesäkuuta 2017, vahvistetaan kattava kehys, jonka avulla puututaan rahan tai varojen keräämiseen terrorismia varten, edellyttämällä, että jäsenvaltiot tunnistavat ja ymmärtävät rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen liittyvät riskit ja pienentävät niitä.
- 2) Viimeaikaisten terrori-iskujen yhteydessä on noussut esiin uusia suuntauksia, jotka liittyvät erityisesti siihen, miten terroristiryhmät rahoittavat ja toteuttavat operaatioitaan. Eräät nykyaikaista teknologiaa hyödyntävät palvelut, joiden suosio vaihtoehtoisina rahoitusjärjestelminä kasvaa jatkuvasti, jäävät unionin lainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle tai hyötyvät poikkeuksista, jotka eivät välttämättä ole enää perusteltuja. Olisi toteutettava lisätoimia nykyisen ehkäisevän säännösten parantamiseksi, jotta voidaan pysytellä kehittyvien suuntausten vauhdissa.

²² EUVL C [...], [...], s. [...].²³ EUVL C [...], [...], s. [...].²⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).

- 3) Samalla kun olisi pyrittävä toteuttamaan direktiivin (EU) 2015/849 tavoitteet, siihen tehtävien muutosten olisi oltava yhdenmukaisia niiden toimien kanssa, joita unionissa parhaillaan toteutetaan terrorismin ja sen rahoituksen torjumiseksi. Euroopan turvallisuusagendassa²⁵ todetaan, että tarvitaan toimia, joilla terrorismin rahoitukseen puututaan tuloksellisemmalla ja kattavammalla tavalla, ja korostetaan, että soluttautuminen rahoitusmarkkinoille on yksi keino rahoittaa terrorismia. Myös Eurooppa-neuvosto korosti 17 ja 18 päivänä joulukuuta 2015 antamissaan päätelmissä tarvetta toteuttaa kaikilla aloilla nopeasti lisätoimia terrorismin rahoittamisen torjumiseksi.
- 4) Komissio on hyväksynyt toimintasuunnitelman, jolla tehostetaan terrorismin rahoituksen torjuntaa²⁶. Siinä korostetaan tarvetta mukautua uusiin uhkiin ja muuttaa tätä varten direktiiviä (EU) 2015/849.
- 5) Unionin toimissa on otettava tarkoin huomioon myös kansainvälisen tason kehitys ja sitoumukset. YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 2199 (2015) kehoitetaan valtioita estämään terroristiryhmiä saamasta rahoitusta kansainvälisiltä rahoituslaitoksilta.
- 6) Virtuaalivaluuttojen ja tavallisten, takaukseen perustuvien (eli lailliseksi maksuvälineeksi hyväksytyjen) valuuttojen välisten vaihtopalvelujen ja lompakkopalvelujen tarjoajilla ei ole velvollisuutta tunnistaa epäilyttävää toimintaa. Tämän ansiosta terroristiryhmät voivat siirtää rahaa unionin rahoitusjärjestelmään tai virtuaalivaluuttaverkostojen välillä salaamalla siirrot tai hyödyntämällä näiden palvelujen tietynasteista nimettömyyttä. Sen vuoksi on olennaisen tärkeää laajentaa direktiivin (EU) 2015/849 soveltamisalaa niin, että se kattaa myös virtuaalivaluuttojen vaihtopalvelut ja lompakkopalvelujen tarjoajat. Toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava valvoa virtuaalivaluuttojen käyttöä. Näin saataisiin aikaan tasapuolinen ja oikeasuhteinen lähestymistapa, joka turvaisi vaihtoehtoisen rahoituksen ja yhteiskunnallisen yrittäjyyden alalla saavutetun teknisen kehityksen ja pitkälle viedyn avoimuuden.
- 7) Virtuaalivaluuttojen uskottavuus ei parane, jos niitä käytetään rikollisiin tarkoituksiin. Tässä yhteydessä nimettömyydestä on enemmän haittaa kuin hyötyä virtuaalivaluuttojen kehitykselle ja niiden potentiaalisten hyötyjen leviämislle. Virtuaalivaluuttojen vaihtopalvelujen ja lompakkopalvelujen tarjoajien sisällyttäminen direktiivin soveltamisalaan ei ratkaise kokonaisuudessaan virtuaalivaluuttojen avulla toteutettujen liiketoimien nimettömyyteen liittyvää ongelmaa, sillä suuri osa virtuaalivaluuttojen toimintaympäristöstä pysyy edelleen nimettömänä, koska käyttäjät voivat toteuttaa liiketoimia myös ilman vaihtopalveluja tai lompakkopalvelujen tarjoajia. Nimettömyyteen liittyvien riskien torjumiseksi kansallisten rahanpesun selvittelykeskusten olisi voitava yhdistää virtuaalivaluuttojen verkko-osoitteet virtuaalivaluuttojen omistajan henkilöllisyyteen. Lisäksi olisi selvitettävä tarkemmin mahdollisuutta antaa käyttäjien tehdä vapaaehtoinen ilmoitus nimetyille viranomaisille.

²⁵ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan turvallisuusagenda, COM(2015) 185 final.

²⁶ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle - Toimintasuunnitelma terrorismin rahoituksen torjunnan vahvistamiseksi, COM(2016) 50 final.

- 8) Paikallisvaluuttoja (joista käytetään myös nimitystä rinnakkaisvaluutat), joita käytetään rajoitetuissa verkostoissa, kuten tietyssä kaupungissa tai tietyllä alueella ja pienen käyttäjäjoukon keskuudessa, ei tulisi pitää virtuaalivaluuttoina.
- 9) Jäsenvaltioiden on vaadittava ilmoitusvelvollisia soveltamaan tehostettuja asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä silloin kun ne suorittavat liiketoimia suuririskisiin kolmansien maihin sijoittautuneiden luonnollisten tai oikeushenkilöiden kanssa, jotta riskejä voidaan hallita ja vähentää. Tätä varten kukin jäsenvaltio määrittää kansallisella tasolla, millaisia tehostettuja asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä suuririskisiä maita kohtaan on toteutettava. Tällaisten toisistaan poikkeavien jäsenvaltiokohtaisten menettelyjen seurauksena muodostuu heikkoja kohtia sellaisten liikesuhteiden hallintaan, joissa on mukana komission suuririskisiksi määrittämiä kolmansia maita. Terroristit voivat käyttää näitä aukkoja hyväkseen ohjatakseen varoja unionin rahoitusjärjestelmään ja pois siitä. On tärkeää parantaa komission laatiman suuririskisten kolmansien maiden luettelon toimivuutta säätämällä unionin tasolla näiden maiden yhdenmukaisesta kohtelusta. Tässä yhdenmukaisessa lähestymistavassa olisi keskityttävä ensisijaisesti tehostettuihin asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskeviin toimenpiteisiin. Jäsenvaltioiden ja ilmoitusvelvollisten olisi kuitenkin voitava soveltaa tehostettujen asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden lisäksi myös muita riskiä vähentäviä toimenpiteitä kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan alan kansainväliset järjestöt ja arvovaltaiset tahot voivat vaatia soveltamaan tarvittavia vastatoimenpiteitä kansainvälisen rahoitusjärjestelmän suojelemiseksi eri maihin liittyviltä jatkuvilta ja merkittäviltä rahanpesua ja terrorismin rahoitusta koskevilta riskeiltä. Jäsenvaltioiden olisi saatettava voimaan ja sovellettava riskien vähentämiseen tähtäviä täydentäviä toimenpiteitä komission suuririskisiksi määrittämien kolmansien maiden suhteen ottaen huomioon esimerkiksi rahanpesutyöryhmän kehotukset toteuttaa vastatoimenpiteitä.
- 10) Koska rahanpesua ja terrorismin rahoitusta koskevat uhka- ja haavoittuvuustekijät ovat luonteeltaan muuttuvia, unionin olisi hyväksyttävä yhdennetty lähestymistapa, jossa kansalliset rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat järjestelmät sovitetaan yhteen unionin tason vaatimusten kanssa, ottaen huomioon näiden kansallisten järjestelmien tuloksellisuuden arviointi. Jotta voitaisiin valvoa, että unionin vaatimukset saatetaan asianmukaisella tavalla osaksi kansallisia järjestelmiä ja että niitä sovelletaan tuloksellisesti niin, että niistä muodostuu tehokas ehkäisevä järjestelmä, komission olisi otettava arvionsa pohjaksi kansalliset riskintorjuntajärjestelmät, tämän kuitenkin rajoittamatta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan alan kansainvälisten järjestöjen ja arvovaltaisten tahojen, kuten rahanpesutyöryhmän tai rahanpesun vastaisia toimenpiteitä arvioivan asiantuntijakomitean (Moneyval), laatimien arvioiden soveltamista.
- 11) Yleisluontoisilla ennalta maksetuilla korteilla on oikeutettuja käyttötarkoituksia, ja ne ovat taloudellista osallisuutta edistävä maksuväline. Nimettömiä ennalta maksettuja kortteja on kuitenkin helppo käyttää terrori-iskujen ja niihin liittyvän logistiikan rahoittamiseen. Sen vuoksi on olennaisen tärkeää estää terroristeja käyttämästä tätä keinoa operaatioidensa rahoittamiseen alentamalla edelleen niitä raja-arvoja ja enimmäismääriä, joita pienempiin määriin ilmoitusvelvollisten ei tarvitse soveltaa tiettyjä direktiivissä (EU) 2015/849 säädettyjä asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä. Samalla kun otetaan asianmukaisella tavalla huomioon kuluttajien tarve käyttää yleisluontoisia ennalta maksettuja maksuvälineitä eikä estetä tällaisten sosiaalista ja taloudellista osallisuutta edistävien maksuvälineiden käyttöä,

on olennaisen tärkeää alentaa yleisluontoisiin nimettömiin ennalta maksettuihin kortteihin sovellettavia voimassa olevia kynnysarvoja ja poistaa näiden korttien verkkokäyttöön liittyvä vapautus asiakkaan tuntemisvelvollisuudesta.

- 12) Vaikka unionissa myönnettyjä nimettömiä ennalta maksettuja kortteja voidaan periaatteessa käyttää ainoastaan unionin alueella, tämä ei aina päde kolmansissa maissa myönnettyihin vastaaviin kortteihin. Sen vuoksi on tärkeää varmistaa, että unionin ulkopuolella myönnettyjä nimettömiä ennalta maksettuja kortteja on mahdollista käyttää unionissa ainoastaan siinä tapauksessa, että niiden voidaan katsoa täyttävän vaatimukset, jotka vastaavat unionin lainsäädännössä säädettyjä. Tämä sääntö olisi pantava täytäntöön noudattaen täysimääräisesti kansainvälistä kauppaa koskevia unionin velvoitteita, erityisesti palvelukaupan yleissopimuksen määräyksiä.
- 13) Rahanpesun selvittelykeskuksilla on tärkeä rooli terroristiverkostojen rahoitustoimien havaitsemisessa, erityisesti kun ne ylittävät valtioiden rajat, ja verkostojen tukijoiden paljastamisessa. Rahanpesun selvittelykeskusten tehtävät ja toimivaltuudet poikkeavat toisistaan huomattavasti, koska niitä koskevia kansainvälisiä normeja ei ole. Nämä eroavuudet eivät kuitenkaan saisi vaikuttaa rahanpesun selvittelykeskusten toimintaan eivätkä varsinkaan niiden valmiuksiin laatia ehkäiseviä analyyseja tiedustelu- ja tutkintatoimista sekä lainkäyttötehtävistä ja kansainvälisestä yhteistyöstä vastaavien viranomaisten tueksi. Rahanpesun selvittelykeskuksilla olisi oltava oikeus saada tietoja ja vaihtaa niitä rajoituksetta, myös lainvalvontaviranomaisten kanssa tehtävän yhteistyön kautta. Aina kun epäillään rikollisuutta ja erityisesti terrorismin rahoitusta, tietoja olisi voitava saada suoraan ja nopeasti ilman aiheetonta viivytystä. Sen vuoksi on olennaisen tärkeää parantaa edelleen rahanpesun selvittelykeskusten tehokkuutta ja tuloksellisuutta niiden toimivaltuuksia ja keskinäistä yhteistyötä selkeyttämällä.
- 14) Rahanpesun selvittelykeskusten olisi voitava saada miltä tahansa ilmoitusvelvolliselta kaikki tehtäviensä hoitamista varten tarvittavat tiedot. Esteetön tiedonsaanti on olennaisen tärkeää sen varmistamiseksi, että rahavirrat voidaan jäljittää asianmukaisella tavalla ja laittomat verkostot ja virrat paljastaa varhaisessa vaiheessa. Kun rahanpesun selvittelykeskusten on saatava lisätietoja ilmoitusvelvollisilta rahanpesua koskevien epäilyjen perusteella, tällainen epäily voi perustua rahanpesun selvittelykeskukselle tehtyyn aiempaan ilmoitukseen epäilyttävästä liiketoimesta, mutta myös muuhun lähteeseen, kuten rahanpesun selvittelykeskuksen omaan analyysiin, toimivaltaisten viranomaisten toimittamiin tiedustelutietoihin tai toisen rahanpesun selvittelykeskuksen hallussa oleviin tietoihin. Rahanpesun selvittelykeskusten olisi voitava saada tätä varten tietoja miltä tahansa ilmoitusvelvolliselta, myös ilman kyseisen ilmoitusvelvollisen tekemää aiempaa ilmoitusta. Rahanpesun selvittelykeskusten olisi voitava antaa tällaiset tiedot myös niitä pyytäneelle toiselle unionin rahanpesun selvittelykeskukselle ja vaihtaa näitä tietoja niitä pyytäneen rahanpesun selvittelykeskuksen kanssa.
- 15) Jos rahanpesun selvittelykeskukset ja muut toimivaltaiset viranomaiset saavat tiedot pankki- ja maksutilien haltijoiden henkilöllisyydestä liian myöhään, terrorismiin liittyvien varainsiirtojen paljastaminen vaikeutuu. Jäsenvaltioiden tiedot, joiden avulla voidaan selvittää samalle henkilölle kuuluvat pankki- ja maksutilit, ovat hajanaisia eivätkä ne sen vuoksi ole ajallaan rahanpesun selvittelykeskusten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten saatavilla. Sen vuoksi on olennaisen tärkeää ottaa käyttöön keskitettyjä automatisoituja mekanismeja, kuten kaikissa jäsenvaltioissa toimiva rekisteri tai tietojenhakujärjestelmä, jotka ovat tehokas keino saada ajallaan pääsy pankki- ja maksutilien haltijoiden henkilöllisyyttä ja heidän asiamiehiansa ja näiden tilien tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskeviin tietoihin.

- 16) Yksityisyyden ja henkilötietojen suojan kunnioittamiseksi tällaisiin rekistereihin olisi tallennettava ainoastaan tiedot, jotka välttämättä tarvitaan rahanpesun torjuntaa koskevien tutkimusten suorittamista varten. Asianomaisille rekisteröidyille olisi ilmoitettava, että heidän tietonsa on tallennettu rekisteriin ja että ne ovat rahanpesun selvittelykeskusten saatavilla, ja heille olisi ilmoitettava yhteystaho, jonka kautta he voivat käyttää oikeuttaan tutustua itseään koskeviin tietoihin ja pyytää niiden oikaisemista. Kun jäsenvaltiot saattavat nämä säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöään, niiden olisi säädettävä rekistereihin tallennettavien henkilötietojen enimmäissäilytysajasta (kestoa koskevina asianmukaisine perusteluineen) ja tietojen poistamisesta sitten kun niitä ei enää tarvita ilmoitettua käyttötarkoitusta varten. Pääsyä tällaisiin rekistereihin ja tietokantoihin olisi rajoitettava tiedonsaantitarpeen mukaisesti.
- 17) Luonnollisten ja oikeushenkilöiden tietojen tarkistaminen ja todentaminen on rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan kannalta olennaisen tärkeää. Liiketoimien ja maksutapahtumien digitalisoinnissa tapahtunut uusien tekninen kehitys mahdollistaa turvallisen etätunnistuksen tai sähköisen tunnistamisen. Olisi otettava huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 910/2014²⁷ säädetyt tunnistuskeinot, erityisesti niiden ilmoitettujen sähköisen tunnistamisen järjestelmien ja keinojen osalta, jotka tarjoavat korkean turvallisuustason välineet ja vertailuarvon, jonka avulla kansallisella tasolla perustettuja tunnistusmenetelmiä voidaan arvioida. Sen vuoksi on olennaisen tärkeää tunnustaa alkuperäisten asiakirjojen suojatut sähköiset jäljennökset samoin kuin sähköiset ilmoitukset, todistukset ja valtuutukset päteviksi keinoiksi osoittaa henkilöllisyys.
- 18) Direktiivin (EU) 2015/849 3 artiklan 6 kohdan a alakohdassa säädetty tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskeva kynnysarvo ei tee eroa aitojen kaupallisten yritysten ja sellaisten yhteisöjen välillä, jotka eivät harjoita aktiivisesti liiketoimintaa, vaan joita käytetään lähinnä välittävänä rakenteena varojen tai tulojen ja niiden tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan välillä. Asetettua kynnysarvoa on helppo kiertää jälkimmäisten osalta, jolloin ei ole mahdollista selvittää niiden luonnollisten henkilöiden henkilöllisyyttä, jotka tosiasiallisesti omistavat oikeushenkilön tai joiden määräysvallassa se on. Jotta voitaisiin paremmin selvittää yritysmuotoisten välittävien rakenteiden tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevat tiedot, on tarpeen ottaa käyttöön erityinen kynnysarvo, jonka ylittyminen johtaa omistajaa koskevien tietojen ilmoittamiseen.
- 19) Olemassa olevien asiakkaiden tutkiminen perustuu nykyisessä kehityksessä riskilähtöiseen lähestymistapaan. Koska eräisiin välittäjänä toimiviin rakenteisiin liittyy tavallista suurempi rahanpesun, terrorismin rahoituksen ja niihin liittyvien esirikosten riski, tämän lähestymistavan perusteella ei kuitenkaan ole aina mahdollista havaita ja arvioida riskejä riittävän ajoissa. Sen vuoksi on tärkeää varmistaa, että myös tiettyjä olemassa olevien asiakkaiden selkeästi määritellyjä erityisryhmiä valvotaan järjestelmällisesti.
- 20) Jäsenvaltioiden edellytetään nykyään varmistavan, että niiden alueelle perustetut oikeushenkilöt hankkivat riittävät, tarkat ja ajantasaiset tiedot tosiasiallisista omistajistaan ja edunsaajistaan ja pitävät niitä yllä. Rikollisten jäljittämisessä on

²⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 910/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 73).

tärkeää, että tiedot tosiasiallisesta omistajasta ja edunsaajasta ovat tarkat ja ajantasaiset, sillä rikolliset saattaisivat muutoin pystyä salaamaan henkilöllisyytensä yritysrakenteen taakse. Koska rahoitusjärjestelmä on maailmanlaajuisesti yhteen kytkeytynyt, varoja on helppo piilottaa ja siirtää ympäri maailmaa, ja rahanpesijät ja terrorismin rahoittajat sekä muut rikolliset ovatkin hyödyntäneet tätä mahdollisuutta enenevässä määrin.

- 21) Olisi täsmennettävä peruste, jonka mukaan määräytyy, mikä jäsenvaltio vastaa trustien ja vastaavien oikeudellisten järjestelyjen tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen valvonnasta ja rekisteröinnistä. Jotta voitaisiin välttää se, että jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmien eroavuuksien vuoksi tiettyjä trusteja ei valvota eikä rekisteröidä missään unionin alueella, kaikki trustit ja vastaavat oikeudelliset järjestelyt olisi rekisteröitävä siellä, missä niitä hallinnoidaan. Jotta voidaan varmistaa trustien tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen tuloksellinen valvonta ja rekisteröinti, tarvitaan myös yhteistyötä jäsenvaltioiden kesken.
- 22) Tiettyjen tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen pakollinen julkistaminen antaa lisätakeet kolmansille osapuolille, jotka haluavat harjoittaa liiketoimintaa tällaisten yritysten kanssa. Eräät jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tai ilmoittaneet aikovansa toteuttaa toimenpiteitä, jotka koskevat tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevissa rekistereissä olevien tietojen saattamista yleisön saataville. Se, että kaikki jäsenvaltiot eivät välttämättä julkista tällaisia tietoja tai että julkistetut tiedot poikkeavat toisistaan tai että niiden saatavuus vaihtelee, voi johtaa siihen, että kolmansien osapuolten suojan taso unionissa vaihtelee. Hyvin toimivilla sisämarkkinoilla on tarpeen koordinoita toimia vääristymien välttämiseksi.
- 23) Tietojen julkisuuden ansiosta myös kansalaisyhteiskunnalla, esimerkiksi lehdistöllä tai kansalaisjärjestöillä, on paremmat mahdollisuudet tutkia tietoja, mikä parantaa osaltaan myös luottamusta liiketoimien ja rahoitusjärjestelmän rehellisyyteen. Tämä voi myös edistää oikeushenkilöiden ja oikeudellisten järjestelyjen väärinkäytön torjuntaa paitsi siksi, että se helpottaa tutkimuksia, myös maineeseen liittyvistä syistä, kun tosiasialliset omistajat ja edunsaajat olisivat kaikkien niiden tiedossa, jotka suorittavat liiketoimia tällaisten yhteisöjen kanssa. Tietojen julkisuuden ansiosta myös finanssilaitosten sekä tällaisten rikosten torjuntaan osallistuvien viranomaisien, myös kolmansien maiden viranomaisien, olisi helpompi saada tiedot ajallaan ja tehokkaasti.
- 24) Sijoittajien ja suuren yleisön luottamus finanssimarkkinoihin riippuu suurelta osin siitä, onko käytössä täsmällinen julkistamisjärjestelmä, joka takaa yritysten tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa ja valvontarakenteita koskevien tietojen avoimuuden. Tämä koskee erityisesti sellaisia hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiä, joille on ominaista keskitetty omistajuus, kuten unionissa. Yhtäältä suursijoittajat, joilla on merkittävät ääni- ja kassavirtaoikeudet, voivat edistää pitkän aikavälin kasvua ja yrityksen menestystä. Toisaalta määräysvaltaa käyttävillä tosiasiallisilla omistajilla ja edunsaajilla, joilla on suuri osa äänioikeuksista, voi olla kannustimia ohjata yrityksen varoja sivuun ja mahdollisuus saavuttaa henkilökohtaista etua vähemmistöijoittajien kustannuksella.
- 25) Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi sallittava pääsy tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskeviin tietoihin riittävän yhdenmukaisella ja koordinoitulla tavalla sellaisten keskitettyjen rekisterien kautta, joihin on koottu tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevat tiedot, ottamalla käyttöön yleisön tiedonsaantia koskeva selkeä sääntö, niin että kolmannet osapuolet voivat kaikkialla unionissa varmistaa, ketkä ovat yritysten tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia. Tätä varten on tarpeen muuttaa Euroopan

parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/101/EY²⁸, jotta voidaan yhdenmukaistaa yritysten tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen julkistamista koskevat kansalliset säännökset erityisesti kolmansien osapuolten etujen suojaamiseksi.

- 26) Olisi pyrittävä saattamaan kohtuulliseen tasapainoon yhtäältä yleisen edun mukainen yritysten avoimuus ja rahanpesun ehkäiseminen ja toisaalta rekisteröityjen perusoikeudet. Yleisön tietoon saatettavia tietoja olisi rajoitettava ja ne olisi määriteltävä selkeästi ja tyhjentävästi, minkä lisäksi niiden olisi oltava yleisluontoisia, jotta voidaan minimoida tosiasiallisille omistajille ja edunsaajille mahdollisesti aiheutuvat haitat. Toisaalta yleisön saataville asetettavien tietojen ei pitäisi merkittävästi poiketa tällä hetkellä kerättävistä tiedoista. Jotta voitaisiin rajoittaa puuttumista yksityiselämää koskevaan oikeuteen yleensä ja erityisesti henkilötietojen suojaan, näiden tietojen tulisi liittyä lähinnä yritysten ja trustien tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan asemaan ja yksinomaan siihen taloudelliseen toimintaan, jota kyseiset tosiasialliset omistajat ja edunsaajat harjoittavat.
- 27) Tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen julkistamisen avulla olisi annettava hallituksille ja sääntelyviranomaisille mahdollisuus reagoida nopeasti vaihtoehtoisin sijoitustekniikoihin, kuten käteisvaroina maksettaviin osakejohdannaisiin. Toisaalta laillisia enemmistöosakkaita ei pitäisi estää osallistumasta aktiivisesti julkisesti noteerattujen yhtiöiden hallinnon valvontaan. Koska finanssimarkkinat ovat enenevässä määrin kansainvälisesti suuntautuneet ja monimutkaiset, niiden toiminnan kannalta on olennaisen tärkeää, että on olemassa oikeudelliset säännöt ja vaatimukset, jotka mahdollistavat tietojen jakamisen kansainvälisellä tasolla, ja että kansalliset valvontaviranomaiset soveltavat niitä tuloksellisesti.
- 28) Tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien henkilötiedot olisi julkistettava, jotta kolmannet osapuolet ja kansalaisyhteiskunta yleensä voivat saada tiedon siitä, keitä nämä ovat. Tehostettu julkinen valvonta tukee osaltaan toimintaa, jonka avulla ehkäistään oikeushenkilöiden ja oikeudellisten järjestelyjen väärinkäyttöä esimerkiksi veronkiertoon. Sen vuoksi on olennaisen tärkeää, että tiedot pysyvät yleisön saatavilla kansallisten rekisterien ja rekisterien yhteenliittämisyjärjestelmän kautta kymmenen vuoden ajan sen jälkeen kun yritys on poistettu rekisteristä. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin voitava säätää laissa tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen, myös henkilötietojen, käsittelystä muita tarkoituksia varten, jos tällainen käsittely on yleistä etua koskevan tavoitteen mukainen ja muodostaa demokraattisessa yhteiskunnassa välttämättömän ja tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden oikeasuhteisen toimenpiteen.
- 29) Oikeasuhteisen ja tasapuolisen lähestymistavan varmistamiseksi ja yksityisyyden ja henkilötietojen suojan takaamiseksi jäsenvaltioiden olisi säädettävä myös poikkeuksista, joita sovelletaan poikkeuksellisissa olosuhteissa tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen julkisuuteen ja näihin tietoihin pääsyyn rekistereissä, kun tietojen julkistaminen saattaisi tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan alttiiksi petokselle, sieppaukselle, kiristykselle, väkivallalle tai pelottelulle.

²⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/101/EY, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, niiden takeiden yhteensovittamisesta samanveroisiksi, joita jäsenvaltioissa vaaditaan perustamissopimuksen 48 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetuilta yhtiöiltä niiden jäsenten sekä ulkopuolisten etujen suojaamiseksi (EUVL L 258, 1.10.2009, s. 11).

- 30) Tämän direktiivin nojalla tapahtuvaan tietojenkäsittelyyn sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 95/46/EY²⁹, joka korvataan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2016/679³⁰.
- 31) Tämän vuoksi luonnollisille henkilöille, joiden henkilötietoja säilytetään kansallisessa rekisterissä tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevinä tietoina, olisi ilmoitettava heidän henkilötietojensa julkistamisesta ennen kuin se tapahtuu. Lisäksi vain sellaiset henkilötiedot, jotka ovat ajantasaisia ja vastaavat tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa, olisi julkistettava, ja asianomaisille henkilöille olisi ilmoitettava heille asetukseen (EU) 2016/679 ja direktiiviin (EU) 2016/680³¹ perustuvan unionin voimassa olevan tietosuojajärjestelmän mukaisesti kuuluvista oikeuksista ja siitä, millaisia menettelyjä näitä oikeuksia harjoitettaessa on sovellettava.
- 32) Tämä direktiivi ei rajoita henkilötietojen suojaa silloin kun toimivaltaiset viranomaiset käsittelevät näitä tietoja neuvoston puitepäättöksen 2008/977/YOS³² mukaisesti; puitepäättös korvataan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2016/680³³.
- 33) Unionissa toimivilla yrityksillä ja muilla vastaavilla oikeushenkilöillä on nykyään velvollisuus rekisteröidä tosiasiallista omistajaansa ja edunsaajaansa koskevat tiedot, mutta tämä velvollisuus ei koske kaikkia trusteja ja muita oikeudellisia järjestelyjä, joilla on samanlaisia ominaisuuksia kuin sellaisilla unionissa perustetuilla järjestelyillä kuin *Treuhand*, *fiducies* tai *fideicomiso*. Jotta voitaisiin varmistaa, että kaikkien unionissa toimivien oikeushenkilöiden ja oikeudellisten järjestelyjen tosiasialliset omistajat ja edunsaajat tunnistetaan ja että niitä valvotaan yhdenmukaisten ja yhtäläisten edellytysten mukaisesti, trustinhoitajien olisi rekisteröitävä trustien tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat tiedot samanlaisten sääntöjen nojalla kuin yritysten tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat tiedot rekisteröidään.
- 34) On olennaisen tärkeää ottaa huomioon trustien ja muiden vastaavien oikeudellisten järjestelyjen ominaispiirteet siltä osin kuin on kyse niiden tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen julkisuudesta. Riippumatta siitä, miten trustit on luokiteltu kansallisessa lainsäädännössä, olisi erotettava toisistaan yhtäältä trustit, jotka muodostuvat sellaisen henkilön hallinnoimasta tai hänen puolestaan

²⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/46/EY, annettu 24 päivänä lokakuuta 1995, yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31).

³⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

³¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäättöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89).

³² Neuvoston puitepäättös 2008/977/YOS, tehty 27 päivänä marraskuuta 2008, rikosasioissa tehtävässä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta (EUVL L 350, 30.12.2008, s. 60).

³³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäättöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89).

hallinnoidusta omaisuudesta, joka harjoittaa liiketoimintaa, joka muodostuu trustin hoitamisesta tai johon sisältyy trustin hoitamista, ja joka toimii trustin omaisuudenhoitajana tällaisen liiketoiminnan yhteydessä tarkoituksenaan voiton tavoittelu, ja toisaalta muunlaiset trustit. Ensimmäiseen ryhmään kuuluvien trustien luonteen vuoksi niiden tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen julkistamisen olisi oltava pakollista. Pääsy olisi annettava samoihin tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskeviin rajattuihin tietoihin kuin yritysten tapauksessa.

- 35) Oikeasuhteisuuden varmistamiseksi pääsy tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskeviin tietoihin olisi annettava vain osapuolille, joilla on asiassa oikeutettu etu, kaikkien muiden trustien paitsi niiden, jotka muodostuvat sellaisen henkilön hallinnoimasta tai hänen puolestaan hallinnoidusta omaisuudesta, joka harjoittaa liiketoimintaa, joka muodostuu trustin hoitamisesta tai johon sisältyy trustin hoitamista, ja joka toimii trustin omaisuudenhoitajana tällaisen liiketoiminnan yhteydessä tarkoituksenaan voiton tavoittelu. Rahanpesua, terrorismin rahoitusta ja niihin liittyviä esirikoksia koskeva oikeutettu etu olisi perusteltava saatavilla olevin keinoin, joita voivat olla esimerkiksi valtiosta riippumattomien järjestöjen perussääntö tai tehtävnmääritys, tai osoitus rahanpesun ja terrorismin rahoituksen tai niihin liittyvien esirikosten torjuntaan liittyvästä aiemmasta toiminnasta tai kyseisellä alalla toteutetuista selvityksistä tai toimista.
- 36) Yhdenmukaisen ja tehokkaan rekisteröinnin ja tietojenvaihdon varmistamiseksi jäsenvaltioiden olisi huolehdittava siitä, että trustien tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevia tietoja varten perustetusta rekisteristä vastaava viranomainen tekee yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden vastaavien viranomaisten kanssa jakamalla tietoja trusteista, jotka on perustettu yhden jäsenvaltion lain nojalla ja joita hallinnoidaan toisen jäsenvaltion lain nojalla.
- 37) On tärkeää varmistaa, että ilmoitusvelvolliset panevat rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjuntaa koskevat säännöt täytäntöön asianmukaisella tavalla. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi lujitettava niiden viranomaisten asemaa, jotka toimivat toimivaltaisina viranomaisina ja joille on osoitettu rahanpesun tai terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia velvollisuuksia, mukaan lukien rahanpesun selvittelykeskukset, viranomaiset joiden tehtäviin kuuluu rahanpesun, siihen liittyvien esirikosten ja terrorismin rahoituksen tutkinta tai syytteesenpano ja rikoksen tuottaman hyödyn takavarikointi tai jäädyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen, sekä korruption torjunnasta vastaavat viranomaiset, veroviranomaiset, viranomaiset jotka vastaanottavat raportit rajat ylittävistä valuutan ja siirtokelpoisten haltijamaksuvälineiden kuljetuksista ja viranomaiset, joiden vastuulla on seurata tai valvoa, että ilmoitusvelvolliset noudattavat annettuja sääntöjä.
- 38) Jäsenvaltiot ovat selittävistä asiakirjoista 28 päivänä syyskuuta 2011 annetun jäsenvaltioiden ja komission yhteisen poliittisen lausuman³⁴ mukaisesti sitoutuneet perustelluissa tapauksissa liittämään kansallisia täytäntöönpanotoimenpiteitä koskevaan ilmoitukseensa yhden tai useamman asiakirjan, joista käy ilmi direktiivin osien ja kansallisen lainsäädännön osaksi saattamiseen tarkoitettujen säännösten vastaavien osien suhde. Tämän direktiivin osalta lainsäätäjä pitää tällaisten asiakirjojen toimittamista perusteltuna.
- 39) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta eli rahoitusjärjestelmän suojelemista rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisen,

³⁴

EUVL C 369, 17.12.2011, s. 14.

paljastamisen ja selvittämisen keinoin, koska jäsenvaltioiden yksittäiset toimenpiteet rahoitusjärjestelmiensä suojelemiseksi voisivat olla sisämarkkinoiden toiminnan sekä oikeusvaltioperiaatteen ja unionin yleisen järjestyksen perusteiden kannalta soveltumattomia, vaan se voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten takia saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

- 40) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita, erityisesti oikeutta yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen (7 artikla), oikeutta henkilötietojen suojaan (8 artikla) ja elinkeinovapautta (16 artikla).
- 41) Koska hyväksytyt toimenpiteet olisi pantava täytäntöön kiireellisesti, jotta voidaan lujittaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa varten perustettua unionin järjestelmää, ja ottaen huomioon jäsenvaltioiden sitoumukset edetä nopeasti direktiivin (EU) 2015/849 saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä, tämä direktiivi olisi saatettava osaksi jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2017. Samasta syystä direktiivin (EU) 2015/849 ja direktiivin 2009/101/EY muutokset olisi saatettava osaksi jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2017.
- 42) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001³⁵ 28 artiklan 2 kohdan mukaisesti[, ja hän on antanut lausunnon ... päivänä ...kuuta ...³⁶],
- 43) Sen vuoksi direktiivejä (EU) 2015/849 ja 2009/101/EY olisi muutettava,
- OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Direktiivin (EU) 2015/849 muuttaminen

Muutetaan direktiivi (EU) 2015/849 seuraavasti:

- 1) Lisätään 2 artiklan 1 kohdan 3) kohtaan g ja h alakohta seuraavasti:
- ”g) palveluntarjoajat, jotka tarjoavat ensisijaisesti ja ammattimaisesti virtuaalivaluuttojen ja tavallisten, takaukseen perustuvien valuuttojen välisiä vaihtopalveluja;
- h) lompakkopalvelujen tarjoajat, jotka tarjoavat säilytyspalveluja virtuaalivaluuttojen käyttöä varten tarvittaville tunnisteille.”;
- 2) Muutetaan 3 artikla seuraavasti:
- a) lisätään 6 kohdan a alakohdan i luetelmakohtaan alakohta seuraavasti:

³⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 45/2001, annettu 18 päivänä joulukuuta 2000, yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1).

³⁶ EUVL C...

”Alennetaan toisessa alakohdassa säädetty omistuksen tai määräysvallan osoitus tämän direktiivin 13 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 30 artiklan soveltamista varten 10 prosenttiin silloin kun kyseinen oikeushenkilö on direktiivissä 2011/16/EU määritelty passiivinen ei-finanssiyksikkö.”;

b) korvataan 16 kohta seuraavasti:

”16) ’sähköisellä rahalla’ sähköistä rahaa sellaisena kuin se on määritelty direktiivin 2009/110/EY 2 artiklan 2 kohdassa, tuon direktiivin 1 artiklan 4 ja 5 kohdassa tarkoitettu rahallinen arvo pois lukien.”;

c) lisätään 18 kohta seuraavasti:

”18) ’virtuaalivaluutoilla’ digitaalisia arvontantajia, jotka eivät ole keskuspankin tai viranomaisen liikkeeseen laskemia ja joita ei välttämättä ole kytketty paperirahaan mutta jotka luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt hyväksyvät maksuvälineenä ja joita voi siirtää, varastoida tai myydä sähköisesti.”;

3) Muutetaan 12 artikla seuraavasti:

a) muutetaan 1 kohta seuraavasti:

i) korvataan ensimmäisen alakohdan a ja b alakohta seuraavasti:

”a) maksuvälinettä ei voi ladata uudelleen tai maksuvälineen maksutapahtumien kuukausittainen enimmäismäärä on 150 euroa, joka voidaan käyttää vain kyseisessä jäsenvaltiossa;

b) maksuvälineeseen voi tallentaa sähköisesti enintään 150 euroa.”;

ii) poistetaan toinen alakohta;

b) korvataan 2 kohta seuraavasti:

”2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa säädettyä poikkeusta ei sovelleta maksettaessa verkossa eikä lunastettaessa tai nostettaessa käteistä sähköisen rahan raha-arvosta, jos lunastettava määrä ylittää 50 euroa.”;

c) lisätään 3 kohta seuraavasti:

”3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että maksutapahtumien vastaanottajina toimivat unionin luotto- ja finanssilaitokset hyväksyvät kolmansissa maissa myönnettyillä ennalta maksetuilla korteilla suoritettavat maksut ainoastaan siinä tapauksessa, että kortit täyttävät 13 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a, b ja c alakohdassa ja 14 artiklassa vahvistettuja vaatimuksia vastaavat vaatimukset, tai siinä tapauksessa että niiden voidaan katsoa täyttävän tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa vahvistetut vaatimukset”;

4) Korvataan 13 artiklan 1 kohdan a alakohta seuraavasti:

”a) asiakkaan tunnistaminen ja tämän henkilöllisyyden todentaminen luotettavasta ja riippumattomasta lähteestä peräisin olevien asiakirjojen tai tietojen ja myös asetuksessa (EU) N:o 910/2014* säädettyjen sähköisen tunnistamisen menetelmien perusteella, jos viimeksi mainittuja on saatavilla;

* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 910/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä

luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 73).”

5) Korvataan 14 artiklan 5 kohta seuraavasti:

”5. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että ilmoitusvelvolliset soveltavat asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä kaikkien uusien asiakkaiden lisäksi myös olemassa oleviin asiakkaisiin riskialttiuden perusteella, tai kun asiakkaan merkitykselliset olosuhteet muuttuvat, tai kun ilmoitusvelvollisella on erityisesti direktiivin 2011/16/EU nojalla velvollisuus ottaa kyseisen kalenterivuoden aikana yhteyttä asiakkaaseen tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen tarkistamista varten.”;

6) Korvataan 18 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

”Tämän direktiivin 19–24 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa sekä muissakin jäsenvaltioiden tai ilmoitusvelvollisten yksilöimissä suuririskisemmissä tapauksissa jäsenvaltioiden on edellytettävä, että ilmoitusvelvolliset soveltavat tehostettuja asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä hallitakseen ja vähentääkseen näitä riskejä asianmukaisesti.”;

7) Lisätään 18 a artikla seuraavasti:

”18 a artikla

1. Kun liiketoimissa on mukana suuririskisiä kolmansia maita, jäsenvaltioiden on edellytettävä, että silloin kun ilmoitusvelvolliset suorittavat liiketoimia 9 artiklan 2 kohdan nojalla suuririskisiksi määritettyjen kolmansien maiden alueelle sijoittautuneiden luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden kanssa, niiden on toteutettava ainakin kaikki seuraavat tehostetut asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat toimenpiteet:

- a) lisätietojen hankkiminen asiakkaasta;
- b) lisätietojen hankkiminen liikesuhteen aiotusta luonteesta;
- c) tietojen hankkiminen asiakkaan varojen tai varallisuuden alkuperästä;
- d) tietojen hankkiminen aiotun tai suoritettun liiketoimen tarkoituksesta;
- e) ylemmän johdon hyväksynnän saaminen liikesuhteen luomiselle tai jatkamiselle;
- f) liikesuhteen tehostettu seuranta lisäämällä toteutettavien tarkastusten lukumäärää, parantamalla niiden ajoitusta ja valikoimalla lisätarkastuksia edellyttävät liiketoimintamallit;
- g) sen edellyttäminen, että ensimmäinen maksusuoritus maksetaan tililtä, joka on avattu asiakkaan nimiin pankissa, johon sovelletaan vastaavia asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia normeja.

2. Edellä 1 kohdassa säädettyjen toimenpiteiden lisäksi ja unionin kansainvälisiä velvoitteita noudattaen jäsenvaltiot voivat edellyttää, että silloin kun ilmoitusvelvolliset suorittavat liiketoimia 9 artiklan 2 kohdan nojalla suuririskisiksi määritettyjen kolmansien maiden alueelle sijoittautuneiden luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden kanssa, niiden on toteutettava yksi tai useampi seuraavista riskien vähentämiseen tähtäävistä toimenpiteistä:

- a) edellyttää, että finanssilaitokset soveltavat täydentäviä asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia tehostettuja toimenpiteitä;
- b) ottaa käyttöön tehostettuja raportointimekanismeja tai liiketoimien järjestelmällisen raportoinnin;
- c) rajoittaa liikesuhteita tai liiketoimia suuririskiseksi määritettyyn maahan sijoittautuneiden luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden kanssa.

3. Edellä 1 kohdassa säädettyjen toimenpiteiden lisäksi jäsenvaltiot voivat soveltaa unionin kansainvälisiä velvoitteita noudattaen 9 artiklan 2 kohdan nojalla suuririskisiksi määritettyihin kolmansiin maihin seuraavia toimenpiteitä:

- a) kieltää kyseisen maan finanssilaitosten tytäryritysten tai sivuliikkeiden tai edustustojen perustaminen tai ottaa muulla tavoin huomioon sen, että kyseinen finanssilaitos on lähtöisin maasta, jolla ei ole riittäviä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmiä;
- b) kieltää finanssilaitoksia perustamasta sivuliikkeitä tai edustustoja kyseiseen maahan tai ottaa muulla tavoin huomioon sen, että kyseinen sivuliike tai edustusto sijaitisi maassa, jolla ei ole riittäviä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmiä;
- c) kieltää finanssilaitoksia antamasta kyseiseen maahan sijoittautuneiden kolmansien osapuolten tehtäväksi asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä;
- d) edellyttää, että finanssilaitokset tarkistavat ja muuttavat kirjeenvaihtajasuhteitaan kyseiseen maahan sijoittautuneiden finanssilaitosten kanssa ja tarvittaessa lopettavat ne;
- e) vaatia lisäämään finanssilaitosten kyseiseen maahan sijoittautuneisiin sivuliikkeisiin ja tytäryrityksiin kohdistuvaa valvontatarkkailua tai ulkoista tarkastusta koskevia vaatimuksia;
- f) vaatia lisäämään finanssiryhmien kyseiseen maahan sijoittautuneisiin sivuliikkeisiin ja tytäryrityksiin kohdistuvia ulkoista tarkastusta koskevia vaatimuksia.

4. Saattaessaan voimaan tai soveltaessaan 2 ja 3 kohdassa säädettyjä toimenpiteitä jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa otettava huomioon rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan alan kansainvälisten järjestöjen ja arvovaltaisten tahojen laatimat asiaankuuluvat arvioinnit tai raportit yksittäisiin kolmansiin maihin liittyvistä riskeistä.

5. Jäsenvaltioiden on annettava 2 ja 3 kohdassa säädetyt toimenpiteet tiedoksi komissiolle ennen kuin ne saattavat ne voimaan tai soveltavat niitä.”;

- 8) Korvataan 27 artiklan 2 kohta seuraavasti:

”2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ilmoitusvelvolliset, joiden puoleen asiakas ohjataan, toteuttavat riittävät toimet sen varmistamiseksi, että kolmas osapuoli

toimittaa pyynnöstä viipymättä tarvittavat jäljennökset asiakkaan tai tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan tunnistamista ja henkilöllisyyden todentamista koskevista tiedoista ja myös asetuksessa (EU) N:o 910/2014 säädettyjen sähköisen tunnistamisen menetelmien perusteella saaduista tiedoista, jos viimeksi mainittuja on saatavilla, sekä muista näiden henkilöllisyyttä koskevista asiakirjoista.”;

9) Muutetaan 30 artikla seuraavasti:

a) poistetaan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohta ja 5 kohdan toinen alakohta;

b) korvataan 6 kohta seuraavasti:

”6. Edellä 3 kohdassa tarkoitetun keskitetyn rekisterin on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset ja rahanpesun selvittelykeskukset saavat kaikki keskitetyssä rekisterissä olevat tiedot ajallaan ja esteettä kyseistä yhteisöä varoittamatta. Myös ilmoitusvelvollisten on saatava tiedot ajallaan, kun ne toteuttavat asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä II luvun mukaisesti.

Toimivaltaisia viranomaisia, joille myönnetään pääsy 3 kohdassa tarkoitettuun keskitettyyn rekisteriin, ovat ne viranomaiset, joille on osoitettu rahanpesun tai terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia velvollisuuksia, mukaan lukien veroviranomaiset ja viranomaiset, joiden tehtäviin kuuluu rahanpesun ja siihen liittyvien esirikosten ja terrorismin rahoituksen tutkinta ja syytteenpano sekä rikoksen tuottaman hyödyn jäljittäminen ja takavarikointi tai jäädyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen.”;

c) korvataan 9 ja 10 kohta seuraavasti:

”9. Poikkeustapauksissa, jotka on määriteltävä kansallisen lainsäädännön mukaisesti, kun 5 kohdan b alakohdassa tarkoitettu pääsy tietoihin asettaisi tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan alttiiksi petokselle, sieppaukselle, kiristykselle, väkivallalle tai pelottelulle tai jos tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja on alaikäinen tai muuten rajoitetusti oikeustoimikelpoinen, jäsenvaltiot voivat säätää poikkeuksesta, jonka mukaan tällainen pääsy kaikkiin tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskeviin tietoihin tai osaan niistä voidaan tapauskohtaisesti evätä.

Tämän kohdan nojalla myönnetyt poikkeukset eivät koske luotto- ja finanssilaitoksia eivätkä 2 artiklan 1 kohdan 3 alakohdan b alakohdassa tarkoitettuja ilmoitusvelvollisia, jotka ovat virkamiehiä.

10. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitetut keskitetyt rekisterit liitetään yhteen direktiivin 2009/101/EY 4 a artiklan 1 kohdalla perustetun eurooppalaisen keskusjärjestelmän kautta. Jäsenvaltioiden keskitettyjen rekisterien liittäminen keskusjärjestelmään on toteutettava direktiivin 2009/101/EY 4 c artiklan mukaisesti hyväksytyillä komission täytäntöönpanosäädöksillä vahvistettujen teknisten eritelmien ja menettelyjen mukaisesti.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot ovat saatavilla direktiivin 2009/101/EY 4 a artiklan 2 kohdalla perustetun rekistereiden yhteenliittämisyjärjestelmän kautta tämän artiklan 5 kohdan täytäntöönpanoa koskevien jäsenvaltioiden kansallisten lakien mukaisesti.

Jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä keskenään ja komission kanssa erilaisten pääsyoikeuksien toteuttamiseksi 5 kohdan mukaisesti.”;

10) Muutetaan 31 artikla seuraavasti:

a) korvataan 1 kohta seuraavasti:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tätä artiklaa sovelletaan trusteihin ja muuntyyppisiin oikeudellisiin järjestelyihin, joilla on vastaavanlainen rakenne tai tehtävä kuin trusteilla, kuten *fiducie*, *Treuhand* tai *fideicomiso*.

Kunkin jäsenvaltion on edellytettävä, että kaikkien kyseisessä jäsenvaltiossa hallinnoitavien *express trust* -järjestelyjen omaisuudenhoitajat hankkivat riittävät, tarkat ja ajantasaiset tiedot kyseisen *express trust* -järjestelyn tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista ja pitävät niitä yllä. Kyseisiin tietoihin on sisällyttävä tunnistetiedot:

- a) trustin perustajasta;
- b) trustin omaisuudenhoitajasta;
- c) mahdollisesta suojelijasta;
- d) edunsaajista tai edunsaajien ryhmästä; ja
- e) kaikista muista luonnollisista henkilöistä, jotka käyttävät tosiasiallista määräysvaltaa trustin osalta.”;

b) lisätään 3 a kohta seuraavasti:

”3 a. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja on säilytettävä keskitetyssä rekisterissä, jonka on perustanut se jäsenvaltio, jossa trustia hallinnoidaan.”;

c) korvataan 4 kohta seuraavasti:

”4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että viranomaiset ja rahanpesun selvittelykeskukset saavat 3 a kohdassa tarkoitetussa rekisterissä säilytettävät tiedot ajallaan ja esteettä kyseisen trustin osapuolia varoittamatta. Niiden on myös varmistettava, että ilmoitusvelvolliset saavat nämä tiedot ajallaan II luvussa säädettyjen asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien säännösten mukaisesti. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle näiden kansallisten mekanismien ominaisuudet.

Toimivaltaisista viranomaisista, joille myönnetään pääsy 3 a kohdassa tarkoitettuun keskitettyyn rekisteriin, ovat ne viranomaiset, joille on osoitettu rahanpesun tai terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia velvollisuuksia, mukaan lukien veroviranomaiset ja viranomaiset, joiden tehtäviin kuuluu rahanpesun ja siihen liittyvien esirikosten ja terrorismin rahoituksen tutkinta ja syytteen esittäminen sekä rikoksen tuottaman hyödyn jäljittäminen ja takavarikointi tai jäädyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen.”;

d) lisätään 4 a ja 4 b kohta seuraavasti:

”4 a. Tämän artiklan 3 a kohdassa tarkoitetussa rekisterissä säilytettävien, muita kuin direktiivin 2009/101/EY 7 b artiklassa tarkoitettuja trusteja koskevien tietojen on oltava kaikkien sellaisten henkilöiden tai järjestöjen saatavilla, jotka pystyvät osoittamaan, että niillä on asiassa oikeutettu etu.

Sellaisten henkilöiden tai järjestöjen, jotka pystyvät osoittamaan, että niillä on asiassa oikeutettu etu, on saatava tietoonsa vähintään 3 artiklan 6 kohdan b alakohdassa tarkoitetun tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan nimi, syntymäkuukausi ja -vuosi, kansalaisuus ja asuinmaa.

4 b. Kun ilmoitusvelvolliset aloittavat uuden asiakassuhteen trustin tai muun sellaisen oikeudellisen järjestelyn kanssa, jonka tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevat tiedot on rekisteröitävä 3 a kohdan nojalla, niiden on tarvittaessa hankittava todiste rekisteröinnistä.”;

e) lisätään 7 a kohta seuraavasti:

”7a. Kun 4 ja 4 a kohdassa tarkoitettu pääsy tietoihin asettaisi tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan alttiiksi petokselle, sieppaukselle, kiristykselle, väkivallalle tai pelottelulle tai jos tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja on alaikäinen tai muuten rajoitetusti oikeustoimikelpoinen, jäsenvaltiot voivat kansallisessa lainsäädännössä määritellyissä poikkeustapauksissa säätää poikkeuksesta, jonka mukaan tällainen pääsy kaikkiin tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskeviin tietoihin tai osaan niistä voidaan tapauskohtaisesti evätä.

Ensimmäisen alakohdan nojalla myönnettyt poikkeukset eivät koske luotto- ja finanssilaitoksia eivätkä 2 artiklan 1 kohdan 3 alakohdan b alakohdassa tarkoitettuja ilmoitusvelvollisia, jotka ovat virkamiehiä.

Kun jäsenvaltio päättää säätää ensimmäisen alakohdan mukaisesta poikkeuksesta, se ei saa rajoittaa toimivaltaisten viranomaisten ja rahanpesun selvittelykeskusten tiedonsaantia.”;

f) poistetaan 8 kohta;

g) korvataan 9 kohta seuraavasti:

”9. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän artiklan 3 a kohdassa tarkoitettut keskitetyt rekisterit liitetään yhteen direktiivin 2009/101/EY 4 a artiklan 1 kohdalla perustetun eurooppalaisen keskusjärjestelmän kautta. Jäsenvaltioiden keskitettyjen rekisterien liittäminen keskusjärjestelmään on toteutettava direktiivin 2009/101/EY 4 c artiklan mukaisesti hyväksytyillä komission täytäntöönpanosäädöksillä vahvistettujen teknisten eritelmien ja menettelyjen mukaisesti.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tiedot ovat saatavilla direktiivin 2009/101/EY 4 a artiklan 2 kohdalla perustetun rekistereiden yhteenliittämisyjärjestelmän kautta tämän artiklan 4 ja 5 kohdan täytäntöönpanoa koskevien jäsenvaltioiden kansallisten lakien mukaisesti.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kansallisten rekistereiden ja rekistereiden yhteenliittämisyjärjestelmän kautta saatetaan saataville ainoastaan sellaisia 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja, jotka ovat ajantasaisia ja vastaavat tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia, ja että pääsy näihin tietoihin toteutetaan tietosuojasääntöjen mukaisesti.

Jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä keskenään ja komission kanssa erilaisten pääsyoikeuksien toteuttamiseksi tämän artiklan 4 ja 4 a kohdan mukaisesti.”;

h) lisätään 10 kohta seuraavasti:

”10. Tämän artiklan soveltamista varten trustia katsotaan hallinnoitavan kaikissa niissä jäsenvaltioissa, joihin niiden omaisuudenhoitajat ovat sijoittautuneet.”;

11) Muutetaan 32 artikla seuraavasti:

a) korvataan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan neljäs virke seuraavasti:

”Sen on voitava hankkia tietoja kaikilta ilmoitusvelvollisilta ja käyttää näitä tietoja.”

b) lisätään 9 kohta seuraavasti:

”9. Kaikkien rahanpesun selvittelykeskusten on voitava saada tehtäviensä hoitamista varten miltä tahansa ilmoitusvelvolliselta tietoja tämän artiklan 1 kohdassa säädettyä tarkoitusta varten, vaikka tällainen ilmoitusvelvollinen ei olisi tehnyt 33 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua aiempaa ilmoitusta.”;

12) Lisätään 32 a artikla seuraavasti:

”32 a artikla

1. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön automatisoituja keskusmekanismeja, kuten keskitettyjä rekistereitä tai keskitettyjä sähköisiä tietojenhakujärjestelmiä, joiden avulla voidaan ajallaan selvittää minkä tahansa sellaisen luonnollisen tai oikeushenkilön henkilöllisyys, joka on direktiivissä 2007/64/EY tarkoitettun maksutilin tai jäsenvaltioiden alueella toimivassa luottolaitoksessa olevan pankkitilin haltija tai jolla on määräysvalta tällaiseen tiliin. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle näiden kansallisten mekanismien ominaisuudet.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että rahanpesun selvittelykeskuksilla ja toimivaltaisilla viranomaisilla on kansallisella tasolla suora pääsy 1 kohdassa tarkoitetuissa keskitetyissä mekanismeissa säilytettäviin tietoihin tähän direktiiviin perustuvien velvollisuuksiensa täyttämistä varten. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki rahanpesun selvittelykeskukset voivat antaa 1 kohdassa tarkoitetuissa keskitetyissä mekanismeissa säilytettävät tiedot mille tahansa toiselle rahanpesun selvittelykeskukselle ajallaan 53 artiklan mukaisesti.

3. Seuraavien tietojen on oltava saatavilla 1 kohdassa tarkoitetuissa keskitetyissä mekanismeissa niin, että niihin voidaan tehdä hakuja:

- asiakkaan/tilinhaltijan ja kaikkien sellaisten henkilöiden osalta, jotka väittävät toimivansa asiakkaan puolesta: nimi ja muut 13 artiklan 1 kohdan a alakohdan kansallisten täytäntöönpanosäännösten perusteella vaaditut muut tunnistetiedot tai yksilöllinen tunnistenumero;
- asiakkaan/tilinhaltijan tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan osalta: nimi ja muut 13 artiklan 1 kohdan b alakohdan kansallisten täytäntöönpanosäännösten perusteella vaaditut muut tunnistetiedot tai yksilöllinen tunnistenumero;
- pankki- tai maksutilin osalta: IBAN-numero ja tilin avaamis- ja sulkemispäivämäärä.”;

13) Korvataan 33 artiklan 1 kohdan b alakohta seuraavasti:

”b) toimittamalla viipymättä, joko suoraan tai välillisesti, rahanpesun selvittelykeskukselle sen pyynnöstä kaikki tarvittavat tiedot.”;

14) Korvataan 39 artiklan 3 kohta seuraavasti:

”3. Edellä 1 kohdassa säädetty salassapitovaatimus ei estä tietojen ilmaisemista jäsenvaltioiden luotto- ja finanssilaitosten kesken, edellyttäen, että ne kuuluvat samaan konserniin, tai näiden laitosten ja niiden kolmansissa maissa sijaitsevien sivuliikkeiden ja enemmistöomisteisten tytäryritysten välillä, edellyttäen, että nämä sivuliikkeet ja enemmistöomisteiset tytäryritykset täysimääräisesti noudattavat koko konsernia koskevia toimintaperiaatteita ja menettelyjä, mukaan lukien konsernin sisäistä tietojenvaihtoa koskevat menettelyt, 42 artiklan mukaisesti ja että koko konsernia koskevat toimintaperiaatteet ja menettelyt täyttävät tässä direktiivissä säädetty vaatimukset.”;

15) Muutetaan 40 artiklan 1 kohta seuraavasti:

a) korvataan a ja b alakohta seuraavasti:

”a) asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien menettelyjen osalta jäljennökset asiakirjoista ja tiedoista, joita tarvitaan II luvussa säädettyjen asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien velvoitteiden noudattamiseksi, mukaan lukien asetuksessa (EU) N:o 910/2014 säädettyjen sähköisen tunnistamisen menetelmien perusteella saadut tiedot, jos sellaisia on saatavilla, viiden vuoden ajan asiakassuhteen päättymisestä tai yksittäisen liiketoimen suorittamispäivästä;

b) liiketoimia koskevat asiakirja-aineistot, jotka muodostuvat alkuperäisistä asiakirjoista tai niiden sellaisista jäljennöksistä, joita sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan käyttää todisteina oikeuskäsittelyssä, mukaan lukien asetuksessa (EU) N:o 910/2014 säädettyjen sähköisen tunnistamisen menetelmien perusteella saadut tiedot, jos sellaisia on saatavilla, ja jotka ovat tarpeen liiketoimien yksilöimiseksi, viiden vuoden ajan asiakassuhteen päättymisestä tai yksittäisen liiketoimen suorittamispäivästä.”;

b) lisätään alakohta seuraavasti:

”Toista alakohtaa sovelletaan myös tietoihin, jotka ovat saatavilla 32 a artiklassa tarkoitettujen keskitettyjen mekanismien kautta.”;

16) Korvataan 47 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että palveluntarjoajilla, jotka tarjoavat vaihtopalveluja virtuaalivaluuttojen ja tavallisten, takaukseen perustuvien valuuttojen välillä, lompakkopalvelujen tarjoajilla, valuutanvaihto- ja sekinlunastustoimistoilla sekä trusti- tai yrityspalvelujen tarjoajilla on toimilupa tai että ne ovat rekisteröityjä ja että rahapelipalvelujen tarjoajat ovat säänneltyjä.”;

17) Korvataan 49 artikla seuraavasti:

”49 artikla

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että päätöksentekijöillä, rahanpesun selvittelykeskuksilla, valvojilla sekä muilla rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan osallistuvilla toimivaltaisilla viranomaisilla, kuten veroviranomaisilla, on tehokkaat mekanismit, joilla ne voivat tehdä yhteistyötä sekä koordinoida kansallisesti toimintaperiaatteiden ja toiminnan kehittämistä ja toteuttamista rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjumiseksi, myös 7 artiklan mukaisen velvoitteensa täyttämiseksi.”;

- 18) Lisätään VI luvun 3 jaksoon II a alajakso seuraavasti:

”II a alajakso
Toimivaltaisten viranomaisten yhteistyö

50 a artikla

Jäsenvaltiot eivät saa kieltää toimivaltaisten viranomaisten välistä tietojenvaihtoa tai avunantoa tai asettaa sille kohtuuttomia tai suhteettoman rajoittavia ehtoja. Jäsenvaltioiden on erityisesti varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset eivät kieltäydy noudattamasta avunantopyyntöä sillä perusteella, että:

- a) pyynnön katsotaan koskevan myös verokysymyksiä;
- b) kansallinen lainsäädäntö edellyttää ilmoitusvelvollisia noudattamaan salassapitovelvollisuutta, paitsi jos pyynnön kohteena olevia tietoja säilytetään olosuhteissa, joihin sovelletaan lakisääteistä tai ammatillista salassapitovelvollisuutta;
- c) pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa on vireillä selvitys, tutkinta tai menettely, paitsi jos avunannosta aiheutuisi haittaa kyseiselle selvitykselle, tutkinnalle tai menettelylle;
- d) pyynnön esittävän viranomaisen luonne tai asema on erilainen kuin pyynnön vastaanottavan toimivaltaisen viranomaisen.”;

- 19) Korvataan 53 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että rahanpesun selvittelykeskukset vaihtavat omasta aloitteestaan tai pyynnöstä kaikkia tietoja, joilla voi olla merkitystä rahanpesun selvittelykeskuksen käsitellessä tai analysoidessa tietoja, jotka liittyvät rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen ja siihen osallistuvaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön, riippumatta siitä, minkätyyppisiä esirikoksia niihin liittyy, ja vaikka esirikosten tyyppi ei olisi selvillä tietojenvaihdon aikana.”;

- b) korvataan 2 kohdan toisen alakohdan toinen virke seuraavasti:

”Kyseisen rahanpesun selvittelykeskuksen on hankittava tiedot 32 artiklan 9 kohdan mukaisesti ja välitettävä vastaukset viipymättä.”;

- 20) Korvataan 55 artiklan 2 kohta seuraavasti:

”2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että pyynnön vastaanottanut rahanpesun selvittelykeskus antaa tietojen luovuttamista toimivaltaisille viranomaisille koskevan ennakkosuostumuksensa viipymättä ja laajuudeltaan mahdollisimman kattavana

riippumatta siitä, minkätyyppisiä esirikoksia niihin liittyy. Pyynnön vastaanottanut rahanpesun selvittelykeskus saa kieltäytyä luovuttamasta tietoja vain siinä tapauksessa, että niiden luovuttaminen ei kuulu sen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien säännösten soveltamisalaan, tai että niiden luovuttaminen voisi johtaa rikostutkinnan vaarantumiseen tai olisi selvästi kohtuutonta luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön tai pyynnön vastaanottaneen rahanpesun selvittelykeskuksen jäsenvaltion oikeutettuihin etuihin nähden taikka muuten ristiriidassa asianomaisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön perusperiaatteiden kanssa. Tietojen luovuttamisesta kieltäytyminen on aina selitettävä asianmukaisesti.”;

- 21) Korvataan 57 artikla seuraavasti:

”57 artikla

Kansallisten lainsäädäntöjen väliset erot verorikosten määritelmässä eivät saa estää rahanpesun selvittelykeskuksia antamasta apua toiselle rahanpesun selvittelykeskukselle eivätkä rajoittaa tietojen vaihtoa, levittämistä ja käyttöä 53, 54 ja 55 artiklan nojalla.”;

- 22) lisätään 65 artiklaan toinen kohta seuraavasti:

”Kertomukseen on tarvittaessa liitettävä asianmukaisia ehdotuksia, jotka voivat tarpeen mukaan koskea virtuaalivaluuttojen osalta toimivaltaa sellaisen keskitetyn tietokannan perustamista ja ylläpitoa varten, johon rekisteröidään käyttäjien henkilöllisyys ja rahanpesun selvittelykeskusten saatavilla olevat lompakko-osoitteet, sekä virtuaalivaluutan käyttäjille tarkoitetut lomakkeet vapaaehtoisen ilmoituksen tekemistä varten.”;

- 23) Korvataan 66 artiklan ensimmäinen kohta seuraavasti:

”Kumotaan direktiivit 2005/60/EY ja 2006/70/EY 1 päivästä tammikuuta 2017.”;

- 24) Korvataan 67 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

”Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2017. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.”;

- 25) Korvataan liitteessä III olevan 2 kohdan c alakohta seuraavasti:

”c) ilman henkilökohtaista läsnäoloa hoidetut liikesuhteet tai liiketoimet, joihin ei liity tiettyjä suojatoimia, esimerkiksi asetuksessa (EU) N:o 910/2014 määriteltyjä sähköisen tunnistamisen menetelmiä tai niihin liittyviä luottamuspalveluja;”.

2 artikla

Direktiivin 2009/101/EY muuttaminen

Muutetaan direktiivi 2009/101/EY seuraavasti:

1) Lisätään 1 lukuun 1 a artikla seuraavasti:

1 a artikla

Soveltamisala

Tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen julkistamista koskevia toimenpiteitä sovelletaan sellaisiin jäsenvaltioiden lakeihin, asetuksiin ja hallinnollisiin määräyksiin, jotka koskevat seuraavia:

a) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2015/849* 30 artiklassa tarkoitetut yhteisöt, mukaan lukien tämän direktiivin 1 artiklassa tarkoitetut yritys muodot, lukuun ottamatta niitä, jotka eivät tavoittele voittoa;

b) trustit, jotka muodostuvat sellaisen henkilön hallinnoimasta tai hänen puolestaan hallinnoidusta omaisuudesta, joka harjoittaa liiketoimintaa, joka muodostuu trustin hoitamisesta tai johon sisältyy trustin hoitamista, ja joka toimii trustin omaisuudenhoitajana tällaisen liiketoiminnan yhteydessä tarkoituksenaan voiton tavoittelu, ja muuntyyppiset oikeudelliset järjestelyt, joilla on vastaavanlainen rakenne tai tehtävä kuin trusteeilla.

*Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).”;

2) Lisätään 2 lukuun 7 b artikla seuraavasti:

”7 b artikla

Tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen julkistaminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tämän direktiivin 1 a artiklan a ja b alakohdassa tarkoitetut yhteisöt velvoitetaan julkistamaan riittävät, tarkat ja ajantasaiset tiedot tosiasiallisista omistajistaan ja edunsaajistaan direktiivin 2015/849 30 ja 31 artiklan mukaisesti.

Näissä tiedoissa on oltava tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan nimi, syntymäkuukausi ja -vuosi, kansalaisuus ja asuinmaa sekä hallussa olevan omistusosuuden luonne ja laajuus.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevien tietojen julkistaminen on varmistettava direktiivin 2015/849 30 artiklan 3 kohdassa ja 31 artiklan 3 a kohdassa tarkoitettujen keskitettyjen rekistereiden kautta.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevat tiedot julkistetaan myös 4 a artiklan 2 kohdassa tarkoitetun rekistereiden yhteenliittämijärjestelmän kautta.

4. Kun 1 kohdassa tarkoitettu pääsy tietoihin asettaisi tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan alttiiksi petokselle, sieppaukselle, kiristykselle, väkivallalle tai pelottelulle tai jos tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja on alaikäinen tai muuten rajoitetusti oikeustoimikelpoinen, jäsenvaltiot voivat kansallisessa lainsäädännössä määritellyissä poikkeustapauksissa säätää, että pakollisesta julkistamisesta, joka koskee kaikkia tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevia tietoja tai osaa niistä, voidaan tapauskohtaisesti poiketa.
5. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan henkilötiedot on julkistettava, jotta kolmannet osapuolet ja kansalaisyhteiskunta yleensä saavat tietää, keitä tosiasialliset omistajat ja edunsaajat ovat, jotta voidaan tehostetun julkisen valvonnan avulla tukea oikeushenkilöiden ja oikeudellisten järjestelyjen väärinkäytön ehkäisemistä. Sen vuoksi tietojen on oltava yleisön saatavilla kansallisissa rekistereissä ja rekistereiden yhteenliittämijärjestelmän kautta enintään kymmenen vuoden ajan sen jälkeen kun yritys on poistettu rekisteristä.”.

3 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2017. Niiden on viipymättä toimitettava komissiolle kirjallisina nämä säännökset.
Näissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.
2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

4 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

5 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Strasbourgissa

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja